

XIX. évfolyam

Új Város

3.-4.

2007.
március-április

KÍNA HOSSZÚ MENETELÉSE

Új Város

Közeleti kiadvány –
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163
Budapest, Ágoston Péter u. 25.
Számolszám:
11705008-20434836
Felelős kiadó: Tóth Ilona

Szerkesztőségi cím:

1163 Budapest, Kisterenye u. 54.
Telefon: 328-0785.
Fax: 403-5400.
E-mail: ujvaros@fokolare.hu.

Lapszerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Arany Krisztina,
Bakcsi Viktória,
Fábián Zsuzsanna, Fábri Andzej,
Fehérpataky Balázs, Ferentzi Éva,
id. Frivaldszky János,
Göbel Ágoston, Himmer László,
Hortoványi Emőke,
Horváth Viktória, Körmendy Imre,
Mészáros Endre, Reskovits Ágnes,
Rieth Zsuzsanna,
Romhányi László, Smohai Ferenc,
Sudár Balázs,
Szalainé Simkó Hilda,
Tóth Judit, Tóth Pál,
Varga Krisztina, Vízolyi László

Nyomdai előkészítés:

Arlon 2004 Bt

Nyomtatás:

Kapitális Kft. Debrecen.

Felelős vezető: Kapusi József.

Terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Hírlap üzletág

Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2006-ra:

4000 Ft. Külföldre: 35 euro

Támogatói előfizetés: 6000 Ft.

Címnap: Michele Zanzucchi (CN)

Hátlap: Horváth Kinga

A HUMANITÁS SZIGETE

Különösen megfogott az Új Város 2006. novemberi számában az előszó: „Mit tehetünk? Alulról kell építeni egy alternatív társadalom szövetét, a humanitás szigeteit.”

Erre nyílt alkalmam, amikor egyik szombat reggel Budapestről a távoli Nyíregyházára utaztam. Szolnokig nagyon nyugalmas volt az út, olvastam, rózsafüzért mondtam, minden tizedet másért ajánlva.

Szolnokon egy másik vonatra szálltam át, ahová hamarosan iszonyú hangos, durva, erőszakos csapat érkezett: a ferencvárosi drukkerok. A kupében többünkön eluralkodott a félelem. Volt, aki (gondolom beépített rendőrként) pisztollyal kitoloncolta a lehangosabbakat. Mások, velem együtt csöndesen túrték a helyzetet: hallgathattuk a trágár megjegyzéseket, kurjongatásokat. Közben folyamatosan kértem Istent, adjon valami lehetőséget, hogy ezeket a fiatalokat is szerethessem.

Később az egyik lehangosabb, kisé ittas fiú a fölöttem lévő ablakot nyitotta ki, miközben többször „rám lódult” és „véletlenül” belém rúgott. Amikor másodszor is „hozáért”, észrevette, és elnézést

kért. Megköszöntem neki! Ezen az apró gesztuson annyira meglepődött, hogy leguggolt mellém, és elkezdünk beszélgetni. Első szavai ezek voltak: „Ön nem erőszakos, nem olyan, mint aki kitoloncolt innen.” A fiatalember jó fél órát guggolt mellettem, közben még ketten csatlakoztak közülük a beszélgetéshez. Sok minden előkerült: kilátástalannak látják az életet; az erőszak erőszakot szül... Aztán meg tudtuk beszélni, hogy a nyugdíjasok, amikor ők voltak aktív dolgozók, fizették a járulékokat az akkori nyugdíjasok számára (ez az újdonság erejével hatott rájuk). Szinte tapintani lehetett a szeretet-éhségüket. Azt hiszem, nemcsak ők lepődtek meg, hanem mindannyian abban a kupében, mert láttuk felépülni azt a „szívet”...

Göbel Teri - Budapest

SOKASODÓ KAPCSOLATOK

A Fokoláre Mozgalom közösségei megtalálhatók országszerte. Ezt a levelet Szombathelyről kaptuk:

Az utóbbi hónapokban megsokasodtak a kapcsolataink. Megismer-

SZERKESZTŐSÉGI KÖZLEMÉNY

Sajnálattal közöljük kedves Olvasóinkkal, hogy a márciusi és áprilisi számot rajtunk kívül álló okok miatt kénytelenek vagyunk összevont formában megjelentetni.

TESTVÉRLAPJAINK: Olaszország: **Citta Nuova (CN)**. Amerikai Egyesült Államok: **Living City**. Argentína: **Ciudad nueva**. Ausztrália: **New City**. Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília: **Cidade Nova**. Bulgária: **Nov Svjat**. Cseh Köztársaság: **Nove mesto**. Dánia: **Ny Stad**. Franciaország: **Nouvelle Cité**. Fülöp-szigetek: **New City**. Hollandia: **Nieuwe Stad**. Horvátország: **Novi Svijet**. Japán: **Uno**. Kanada: **Nouvelle Cité**. Kenya: **New City**. Kína: **San Sing**. Kolumbia: **Ciudad Nueva**. Korea: **Cumul**. Lengyelország: **Nove Miesto**. Libanon: **Cité Nouvelle**. Litvánia: **Naujasis Miestas**. Nagy-Britannia: **New City**. Németország: **Neue Stadt**. Pakisztán: **Hayat**. Portugália: **Cidade nova**. Románia: **Oraş Nou**. Spanyolország: **Ciudad Nueva**. Svédország: **Enad Värld**. Szlovákia: **Nové mesto**. Szlovénia: **Novi svet**. Uruguay: **Ciudad Nueva**. Venezuela: **Ciudad Nueva**.

Az elmúlt évben több fontos évfordulóra emlékeztünk, köztük is talán a leginkább szembenézésre ösztönző ötvenhatos forradalom 50. évfordulójára. Idén egy másik 50. évforduló közeleg, mely kevésbé ismert, de életünket komolyan befolyásolja: 1957-ben kötötték meg, és 1958. január 1-jén lépett hatályba ugyanis a *Római Szerződés*, a későbbi Európai Unió hat alapító tagállama között. Valójában két megállapodás született akkor Rómában: Szerződés az Európai Gazdasági Közösség létrehozásáról, valamint az Európai Atomenergiái Közösségről, ezeket együtt nevezzük a Római Szerződésnek. Az aláírók pedig: Franciaország, a Német Szövetségi Köztársaság, Olaszország és a Benelux államok.

Az Európai Unió legfontosabb ma létező intézményeinek működéséhez, jogalkotásához ez a szerződés szolgáltatja a jogi alapot. Ez hozta létre a közös piacot, mert a vámok és egyéb korlátok eltörlésével szabaddá tették a munkaerő, az áruk és a befektetések áramlását az aláíró tagországok közt. Egyidejűleg biztosítja az emberek szabad letelepedését, munkavállalását és jogegyenlőségét. A közös európai intézményrendszer három pillére közül ez volt az első. A további két pillér: a rendőri és bírói együttműködés, valamint a közös kül- és biztonságpolitika később épült ki.

SZEGÉNYEBBEK LENNÉNK NÉLKÜLE

Ansa/CN

Hétköznapijainkban a Római Szerződés további előnyeit inkább csak akkor vennénk észre, ha nem léteznének: ha magas vámokat kellene fizetnünk az európai áruk vásárlásakor, ha nem vállalatnánk munkát a határokon túl, vagy nem teremthetnének európai cégek munkalehetőséget számunkra. Ugyanakkor olyan adottságokat is biztosít, melyekkel felelőségünk élni, ha tehetjük; például a szomszédos EU tagállamokban a mi vállalkozásaink szülőföldjükön adhatnak munkát a határon túli magyaroknak.

Ideje azonban az évfordulón elgondolkodnunk az európai egység céljáról, hivatásáról, mindarról, ami mintha egyre homályosabbnak tűnne. Európa számtalan ártó szelleme: az önmagáért való aktivitás, az eszköz helyett célá váló termelés és tudományos fejlődés, az ember lefokozása fogyasztógéppé, mind megújuló lendülettel támadja a kezdeti ideálokat. A görög europsz olyan embert jelent, aki jól és messzire lát. Nem a bordó útlevíl és az euró adja meg közös identitásunkat, hanem szellemi ideáljaink, értékeink közössége. Ezeket azonban tudatosan vállalnunk kell a pragmatizáló gazdasági szemlélettel szemben, még ha úgy is tűnik, kisebbségben vagyunk a véleményünkkel. Tudnunk kell, hogy Európa lelke Jézus evangéliumának értékeiből született meg, nem szégyen őrizni ezt a lelket, még ha létét sokan kétségbe is vonják. *Bergson* szerint a demokrácia evangéliumi jellegű politikai intézmény, és felelősek vagyunk, hogy középpontjába újra az Isten képére teremtett ember kerüljön, a globális töke mindenható uralma helyett. ■

Szűcs Imre

kedtünk például egy utcabeli autószerelővel és a feleségével, akivel éppen csak köszönő viszonyban voltunk. Meséltünk nekik az életükről és arról, hogyan került egy Magyarország másik sarkában élő család szeretetéből egy kisméretű autó ide egy szombathelyi családhoz, akinek nagy szüksége volt rá. A szerelőnek megtetszett a történet, és olcsón megjavított még egy-két dolgot. Amikor a kocsit átadtuk új tulajdonosának, édesanyja és húga is jelen voltak. Nagyon meghatódtak, hogy hirte-

len ekkora családjuk lett. Egy barátunk nyugdíjba ment. Az élete nem vált egyből felhőtlennek, de közel egy éve ír egy „öröm”-naplót, amelybe minden este leírja az napi örömeit. Van, hogy csak annyit: „Ma kevésbé fájt a derekam”. Egy házban több barátunk is lakik. Miután az új szomszédok kirabolták a pincéjüket, keserűek lettek, sőt tartottak tőlük. Míg egyikük azt nem javasolta: „Gondoljunk úgy mindenre, ami eltűnt, mintha odaadtuk volna nekik”. Ezzel felülkerekedve a fájdalomukon és igazukon, meg tudtak bocsátani.

S. Zs. – Szombathely

NAGYOBB ALÁZATTAL

Több olvasónktól érkezett észrevétel, kritika az előző, februári számunkban megjelent Fénybe öltöznek című cikkel kapcsolatban. Leginkább a képi tartalom váltott ki nem tetszést és néha felháborodást.

Való igaz, hogy egy testvérlaptól átvett írás a hozzá tartozó képi anyaggal könnyen megjelenhet másképpen, az eredetitől eltérő, nem szerencsés módon.

Szeretnénk leszögezni, hogy senkit nem állt szándékunkban megsérteni érzékenységekben, főképp nem megbotrányoztatni! A szerkesztők naivitásán és figyelmetlenségén múlott. Tanulságos számunkra is, milyen következményekkel járhat, ha egy képet, részletet kinagyítottunk, vagy éppen fontos mondanivalót morzsává zsugorítottunk.

Lapunk továbbra is azt képviseli, amit kezdettől fogva: az egység és az egyetemes testvériség evangéliumi értékeit.

Ha jól meggondoljuk, semmi nem történik véletlenül; segítség lehet minden kritika, hogy megmaradjunk és fejlődjünk azon az úton, amelyre az Új Város hivatott. És egyben meghívás arra, hogy nagyobb alázattal dolgozzunk másokért, és sose bízzuk el magunkat. Közel két évtizede tapasztaljuk, hogy mindig számíthatunk olvasóink megértésére és támogatására.

Mindezt hálásak vagyunk:
a szerk.

A KAPCSOLATOK KULTÚRÁJA

Olvastam a Kávé vagy tea című elgondolkodtató írást. Én is azok számát gyarapítom, akik naponta megisznak néhány pohár teát.

Ismerünk nagy múltú, híres hagyományokkal rendelkező országokat. Nem véletlenül az angolok jutnak az eszünkbe, ha azt mondják: öt órai tea...

Manapság, amikor az emberek csak elrohannak egymás mellett, remek jó alkalomnak és szokásnak tekintem a teázást, mert a tea hozzásegít a kapcsolatokhoz: várni kell rá, hogy hűljön, hogy kiázzon. Arra készítet, hogy leüljünk mellé, közben egymásra is ránézhetünk. Nem szaladunk tovább, röptében felhőrpintetve. Jó divat a sok teázó, ahol egy kancsó mellé egész asztaltársaság letelepszik, különösen fiatalok. És jó ürügy, hogy barátkozni kezdjünk, egy szomszédot, egy ismerőst az otthonunkba várni vele.

Szívből ajánlom bárkinek, aki szeretné építeni a kapcsolatok kultúráját!

egy olvasó

Személyi jövedelemadója 1%-ának felajánlását
köszönettel vesszük az **Új Város Alapítvány**
18041930-1-42 adószámára

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

A SZÖNYEG

Régóta hiányzott már egy új szőnyeg a plébánia felső folyosójára, a szobám és János szobája közötti részre.

Egyik nap, közös ebédünk után János jelezte, hogy szőnyeget meg vásárolni. A kis délutáni pihenő helyett felajánlottam, hogy vele megyek, hátha tudok segíteni. Az első áruházban nem kaptunk megfelelőt, a második bolt megszűnt... Úgy tűnt, hoppon maradtunk. Ekkor jutott eszembe, hogy a város szélén mintha láttam volna egy szőnyegbolt táblát. El is mentünk oda. És itt történt a csoda: egy 15 méteres darab mintha éppen csak ránk várt volna, színben is, hosszúságban is a legmegfelelőbb volt. Ez a szőnyeg mától fogva sokkal többet jelent annál, hogy a folyosót díszíti, mert valahányszor végigmegyünk rajta, arra fog emlékeztetni, hogy a felebaráti szeretet oda vonzza a mennyei Atya szeretetét is.

H. Mihály – Szolnok

MÉGSEM MUNKA NÉLKÜL

Munkahelyemen többször sajátos problémába ütközöm: elfogy a munkám és tétlenül kell ücsörögnöm. Elég nehezen viselem ezt az állapotot. Ilyenkor általában saját erőmből igyekszem orvosolni a problémát, de legtöbbször kevés sikerrel. Legutóbb több mint egy hétig tartott ez az állapot, és akkor oldódott meg,

amikor otthon közösen kértük az esti imádkozásnál, hogy legyen munkám.

Múlt pénteken befejeződött az is, amivel eddig foglalkoztam, tegnapra már csak az utolsó simítások maradtak. Reggel, amikor jöttem befelé, elgondolkodtam, hogy mit fogok ma csinálni. Tanulva a régi eseten, most egyből „felsőbb” segítséget kértem és teljes nyugalommal rábízta a gondviselésre a problémámat.

A válasz nem késett sokáig. Miután beértem a munkahelyre, egy vendég érkezett a főnökömhöz. Egy leendő partnertől jött, és egy olyan informatikai rendszerre lenne szüksége, ami a mi profilunkba illeszkedik. Természetesen még korántsem biztos, hogy ebből munka lesz, de az eset konkrét megerősítést jelent számomra, hogy „Boldog az az ember, akinek ereje benned gyökerezik...”

B. Zsolt - Budakeszi

A KONKURENCIA ÚJ ARCA

Termékelosztóként járom a bevásárlóközpontokat. Az utóbbi időben a marketing elég becstelen versennyé fajult a különböző szállítók között, úgyhogy az áruimat a pult mögé rejtve találtam. Ebből adódott a konfliktus azzal a munkatársammal, akivel közös polcon osztozunk. Mivel nem akartam véglegesen törésre vinni a dolgot, arra jutottam, hogy beszéljek vele, és világossá teszem előtte mennyire

minősíthetetlen az effajta viselkedés.

Másnap, ahogy beértem a munkahelyemre, észrevettem, hogy a konkurenciát jelentő társam polcrésze csaknem teljesen kiürült. Kapóra jött, végre megtárgyalhatjuk a kérdéses dolgot! Azért először is kiraktam a polcra az ő hiányzó áruit. Következő nap a délutáni műszakban az én készletemet találtam kint! Megkérdeztem az eladókat, hogy mi történt. A másik termékszállító gondoskodott az én termékeimről, válasszolták. Mikor meglátta, hogy az ő polca fel van töltve, ugyanúgy akart viselkedni ő is. Attól fogva barátok lettünk, s ez a barátság a mai napig is tart.

Marcelo – Buenos Aires

.....
Amit továbbadunk egymásnak mindabból, amit az evangélium hatására megélünk, az továbbfejlődik és kiteljesedik bennünk; amit megtartunk magunknak, az viszont elhal.
.....

FÁJDALOMBÓL SZÜLETIK AZ ÉLET

Isten kiszabadította népét a babiloni fogságból, és folytonosan közbeavatkozott történelme során, valahányszor levertnek, bátortalannak, rosszraajlónak látta övéit. E havi igénk annak a zsoltárnak egyik sora, ami ezt a határozott és egyértelmű közbelépést mutatja be.

A kép találó, tömören kifejezi mindegyikünk történetét: egyrészt ott a bizonytalanság, a magvető aggodalma, aki a földre bízva a vetést (vajon jó lesz az időjárás? kikel a mag?), másrészt ott a várva várt aratás öröme.

Amikor az életünkre gondolunk – írja Chiara Lubich –, sokszor idillinek képzeljük el: „Jönnek a napok egymás után, elgondoljuk, hogy egyik jobb lesz, mint a másik: jól végzett

munka, tanulás, pihenés, meghitt órák családi körben, találkozások, öszszejevetelek, sport, szórakozás, minden rendben és békében.

(...) Az ember szívében mindig ott a remény, hogy a dolgok így történnek, és csakis így.

Valójában azonban *szent utazásunk* más-képp alakul, mert Isten másnak akarja. Megenged vagy akár bizonyos dolgokat, hogy létünk igazi értelmet nyerjen, és elérjük azt, amiért teremtettünk. Ezért érnek bennünket fizikai és lelki fájdalmak, betegségek, ezer meg ezer szenvedés, melyek inkább szólnak a halálról, mint az életről.

Hogy miért? Isten talán a halált akarja? Nem. Isten az életet szereti, a teljes és gyümölcsöző életet, amit minden jóra, biztonságra,

békére törekvésünkkel együtt sem tudnánk mi elképzelni soha.”¹

Ő a magvető, aki elhinti a magot, és annak el kell hálnia: ebben ott van minden fáradozásunk és szenvedésünk jele; és Ő az arató, aki begyűjti a halálból fakadó életet, a duzzadó kalászt: „Ha a búzaszem nem hull a földbe és nem hal el, egyedül marad; de ha elhal, sok termést hoz.”²

„Isten azt akarja, hogy életünk folyamán megtapasztaljunk egy bizonyos halált, vagy olykor többféle halált, azért, (...) hogy gyümölcsöt teremjünk, és nem hozzánk, egyszerű emberekhez, hanem őhozzá méltó műveket alkossunk. Ez az életünk értelme az ő szemében: gazdag, teljes, túlradó élet, olyan élet, mely az övét tükrözi.”³

Hogyan éljük ezt az ígét? Chiara, aki Isten ígéjének valóra váltására tanít minket, így ír: „Értéket kell tulajdonítanunk a fájdalomnak. Legyen az kicsi vagy nagy, oda kell figyelniünk rá (...). Különösen értékelnünk kell azt a fáradságot, azt az áldozatot, amely együtt jár a felebarát iránti szeretettel, mert ez sajátos kötelességünk.”⁴ Olyan fájdalom ez, mely életet szül.

Tegyük mindent úgy, hogy soha ne adjuk fel, akkor sem, ha nem látjuk munkánk eredményét! Tudnunk kell, hogy időnként „más az, aki vet, és más az, aki arat”⁵. Mi lesz gyermekeinkkel, akiket a lehető legjobban próbálunk nevelni? Ki látja majd meg társadalmi és politikai ténykedésünk gyümölcsét? Soha ne fáradjunk bele, hogy jót tegyünk⁶, mert mindegyképpen meglesz a gyümölcs. Lehet, hogy idővel, vagy máshol, de egyszer csak termőre fordul.

Megvan a remény, a bizonyosság, a biztos cél életünk folyamán: az időnként nyomasztó nehézségek, próbatételek és ellentétek nélkü-

**„Akik könnyek között vetnek,
majd ujjongva aratnak.”
(Zsolt 126(125),5)**

¹ ... Ami Odafönt van,
Új Város, 1994, 77.o.

² Jn 12,24

³ i. m., 78.o.

⁴ uo., 96.o.

⁵ Jn 4,37

⁶ Vö: Gal 6,9

⁷ i. m., 79. o.

lözhetetlenek ahhoz,
 hogy örömré, boldogságra
 jussunk.

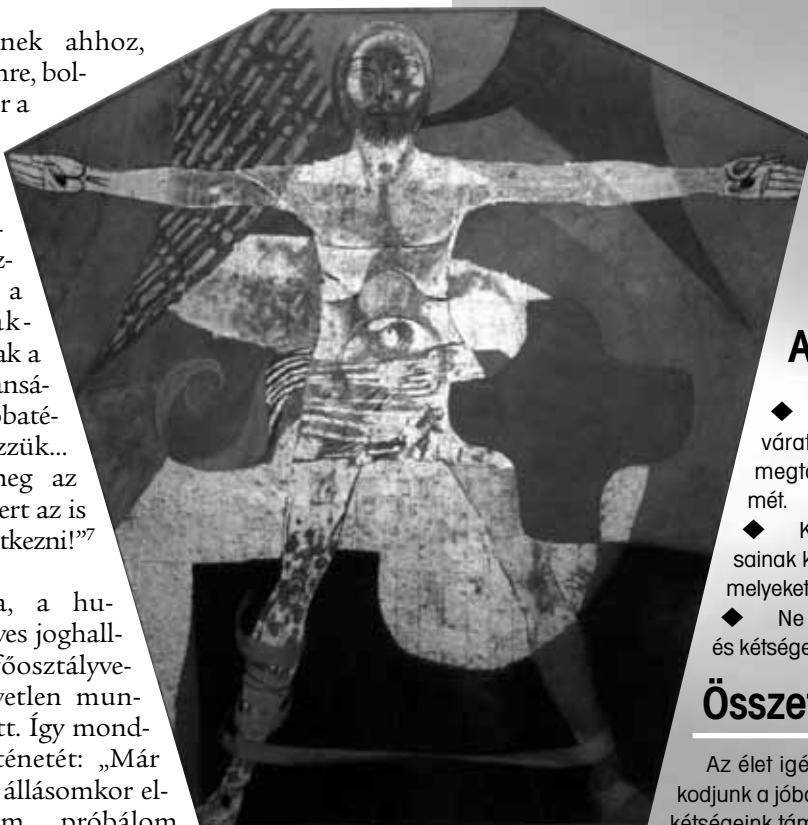
„Akkor
 hát előre!
 Tekint-
 sünk mesz-
 szebbre a
 fájdalmak-
 nál! Ne csak a
 bizonytalansá-
 got, a próbaté-
 telt nézzük...
 Lássuk meg az
 aratást, mert az is
 el fog következni!”⁷

Patrícia, a huszonkét éves joghallgató egy főosztályvezető közvetlen munkatársa lett. Így mondta el történetét: „Már munkába állásomkor elhatároztam, próbálom jól végezni a munkámat, és odafigyelek a kapcsolataimra is a kollégákkal: érezzék, hogy értékeli őket.”

Sokszor viszont az árral szemben kell megvédeni az elveinket, vállalva a következményeket. Patríciával is így történt: „Egy magas besztású munkatársam bizonyos kiváltságokat élvezett, és az is nyilvánvaló volt, hogy tisztességtelenül viselkedik. Éreztem, hogy meg kell mondanom neki.”

Mivel Patrícia kimondta a véleményét, elbocsátották az állásából. „Borzasztóan szenvedtem, mégis nyugalom töltött el, mert tudtam, hogy így kellett tennem.” Nem veszítette el a reményt, mindennél erősebb maradt benne a tudat, hogy van egy Atyja, akinek minden lehetséges, aki mindennél jobban szereti őt. A paraguayi gazdasági helyzetet és munkanélküliséget ismerve hihetetlennek tűnik, mégis – még aznap este – két állásajánlattal is megkezdte. Sőt, az új munkája jobb, és inkább megfelel a végzettségének.

*Fabio Ciardi és Gabriella Fallacara
 gondozásában*

Alapgondolatok

- ◆ Isten azért engedi meg a váratlan eseményeket, hogy megtaláljuk életünk igazi értelmét.
- ◆ Különösen azon fáradozásainak kell értékét tulajdonítanunk, melyeket szeretetből tettünk.
- ◆ Ne hagyjuk, hogy kérdéseink és kétségeink eltántorítsanak a jótól.

Összefüggések

Az élet igéje arra hív, hogy kapaszkodjunk a jóba, még ha kérdéseink vagy kétségeink támadnának is. A Keresztény szellemiség lexikona többek közt ezt írja

erről: A hit területén bizonytalanság vagy határozatlanság, a hitigazság elfogadásának nehézsége vagy kritikus állásfoglalás a hittel szemben, mint belső zavartság és lelkiismereti nehézség is jelentkezhet.

A kételkedésnek, mint ilyennek is van pozitív értéke, ami illik Isten és titkainak sajátosságához, melyek mindig nagyobbak annál, amit mi elgondolni vagy elmondani képesek vagyunk. Minden becsületes lelki életnek, (...) mely Isten valóságát keresi, időnként válságba kell kerülnie.

Oly tapasztalat ez, melyet főként a misztikusok éltek meg és mutattak meg nekünk.

Hogy mi magunk hogy bánjunk lelki kétségeinkkel, azt János evangéliuma világítja meg számunkra, mikor a Feltámadott így szól Tamás apostolhoz: „Boldogok, akik nem látnak, és mégis hisznek.” (Jn 20,29) Azt kell szem előtt tartanunk, ami kérdéssé vált; a hit hűség, akkor is, ha az értelem kételkedik. Istennek, mint aki teljesen más és mindig nagyobb nálunk, joga van a „kétség-felenségre”, megér egy élethossziglani keresést, ahogy Avilai Teréz is írja.

Liturgia

E hónap igéje a válaszos zsoltárban található, Nagyböjt ötödik vasárnapján (2007. március 25.).

AZ EVANGÉLIUMI ELSŐBBSÉG

Húsvét előestéjén, a kovásztalan kenyér ünnepén, az „emeleti teremben” Jézus elkölti tanítványaival az utolsó vacsorát. Miután megtörte a kenyeret és körbeadta a borral teli kelyhet, végső tanítását osztja meg velük: aki a legnagyobb akar lenni az általa létrehozott közösségben, annak a legkisebbé kell válnia, és aki irányít, legyen szolgá.

János elbeszélésében Jézus egyértelmű jelét is adja annak az újdonságnak, amit az Őt követők közötti kapcsolatokban látni akar: szembeállítva minden szokásos elképzeléssel a tekintélyről és a vezetőről, megmosta tanítványai lábát. (Azon

az utolsó vacsorán arról beszélgettek az apostolok, vajon ki közülük a „legnagyobb”).

„Szeretni azt jelenti, hogy szolgálni. Jézus példát adott nekünk erről” – mondta Chiara Lubich egyik beszédében¹.

Szolgálni: ez a szó mintha lealacsonyítaná az embert. Általában nem alacsonyabb rendűnek tekintjük talán a szolgákat? Mindannyian arra vágyunk mégis, hogy kiszolgáljanak minket. Ezt várjuk el a hivataloktól (és ezért hívják „miniszternek” azaz „szolgának” azokat, akik a legfőbb megbízatást töltik be.), ezt várjuk a szociális szolgáltatásoktól (éppen ezért nevezzük „szolgáltatásnak”). Hálásak vagyunk, amikor az eladó jó kiszolgálásban részesít, amikor az ügyintéző gyorsan jár el, amikor az orvos vagy az ápoló szakértelemmel és figyelemmel gyógyít...

Ha ezt várjuk el másoktól, talán mások is ezt várják el tőlünk!

Jézus szavai tudatosítják bennünk keresztényekben, hogy a szeretet adósai vagyunk mindenkivel szemben. Vele együtt nekünk is el kell ismételniünk minden embernek, akivel élünk, vagy akikkel munkánk során találkozunk: „*úgy vagyok köztetek, mint a szolga*”.

Chiara Lubich arra emlékeztet minket, hogy a kereszténység nem más, mint „szolgálni, mindenkit szolgálni, mindenkiben az urat látni. Ha mi szolgák vagyunk, a többiek az urak. Szolgálni, szolgálni; alávetni magunkat a másiknak. Jó, hogy ha törekszünk az evangéliumi elsőbbségre, de azt úgy érzük el, ha mindenkit szolgálunk. (...) A kereszténység komoly dolog; nem egy kis máz, nem egy kis szájalom, nem egy kis szeretet, nem egy kis könyöradomány. Egyáltalán nem! Könnyű alamizsnát osztogatni, hogy megnyugodjon a lelkiismeretünk, aztán meg parancsolni, elnyomni másokat.”

És hogyan kell szolgálni? Chiara három egyszerű szóval válaszol: „Éljük a másikat!”. Ez azt jelenti, hogy „meg kell próbálnunk behatolni a másik világába, érzéseibe, megpróbálni együtt hordozni a terheit”. Példát is hoz: „A gyerekekkel hogyan bánjak? Ha a gyerekek azt akarják, hogy játsszam velük, akkor menjek játszani!” Esetleg az otthoniak közül csatlakoznom kellene valakihez, aki tévét akar nézni, vagy kirándulni szeretne? Idővesztésnek gondolhatnánk az egészet. „Mégsem elvesztegetett idő! Ez mind szeretet, mind megnyert idő, mert szeretetből kell eggyé válnunk!” „Valóban oda kell vinnem a másiknak a kabátját, amikor távozik, tényleg oda kell tennem elé a tányért az asztalra?” Igen, pontosan erről van szó! Mert „az a szolgálat, amit Jézus kér, nem elméleti szolgálat, nem érzel-

**„(...) úgy vagyok köztetek,
mint a szolga” (Lk 22,27)**

¹ Chiara Lubich
payerni (Svájc)
beszédéből, 1982.
szeptember 26.

² uo.

gősség. Jézus konkrét szolgálatról beszélt, izmunkkal, lábunkkal, értelmünkkel, ténylegesen szolgálnunk kell.”²

Tudjuk tehát, hogyan élhetjük ezt az ígét: úgy, hogy odafigyelünk a másokra, és készségesen válaszolunk az igényeire, tetteikkel szeretve.

Néha arról van szó, hogy jobban végezzük a munkánkat, egyre nagyobb hozzáértéssel és tökéletességgel, mert ezzel a közösséget szolgáljuk.

Máskor azt jelenti, hogy különleges segélykérésekre válaszolunk, amikor a közelünkben vagy a tőlünk távol élők megszólítanak problémáikkal, például idősek, munkanélküliek, fogyatékkal élők, magányos emberek, vagy amikor távoli, természeti katasztrófával sújtott országokról, örökbefogadásról vagy humanitárius projektek támogatási igényeiről hallunk.

Aki felelős beosztásban van, fel fog hagyni a visszataszító, parancsolgató magatartással, mert észébe jut, hogy mindannyian testvérek vagyunk.

Ha mindent szeretettel teszünk, felfedezzük az ókeresztény mondás lényegét: „Az uralkodik igazán, aki szolgál”.

*Fabio Ciardi és Gabriella Fallacara
gondozásában*

Alapgondolatok

- ◆ Törekedjünk az evangéliumi első helyre, mindenkit szolgálva!
- ◆ Éljük a másikat! Egészen belehelyezkedve próbáljuk meg azt érezni, amit ő érez!
- ◆ Jézus nem azt várja, hogy megfelelő fogalmunk legyen a szolgálatról, hanem hogy cselekedjünk.

Összefüggések

Az élet igéje ebben a hónapban a lábmosásra utal: Jézus, az Úr, megmossa tanítványai lábát. Ez botrányos tett a szemünkben, amit Péter reakciója jelez leginkább. (vö. Jn 13,1f.)

Az egykori milánói püspök, Carlo Maria Martini említi, hogy ez a történet többféleképpen is magyarázható. Sok exegéta az alázatosságot hangsúlyozza, melyre Jézus itt példát mutat, teljes odaadásának jeleként. Összefüggésbe hozzák az Eucharisziával: benne Jézus teljesen odaadja magát; ebben a tettében kifejeződik önátadása a tanítványainak.

Más exegéták a lábmosás eseményében utalást látnak Jézus szenvedésére és halálára. A lábmosást annak jeleként is értelmezik, ami megtestesülésében valósult meg: Ő, az Úr, mindenki szolgájává lesz.

Martini fontosnak tartja még, hogy Jézus e pillanatban adja át tanítványainak a közösségi élet alapszabályát. A szolgálat alapjára épülve közösség jön létre az Úr körül. így alakul ki az Egyház, melynek törvénye a szeretet.

Liturgia

E hónap igéje a katolikus liturgiában a Jézus szenvedéséről szóló virágvasárnapi evangéliumban található (2007. április 1.).

Lucia Fronza
Crepaz

Már XXIII. János pápa hangsúlyozta a nők nagyobb társadalmi szerepét, az idők egyik jelét ismerve fel ebben. Nem is lehet szereplésüktől eltekinteni, ha a ma egyházára gondolunk. Tíz évvel később, VI. Pál a *Marialis cultus* kezdetű apostoli buzdításában Máriát eredeti módon mutatta be: ő az erős asszony, aki képes új tettekre, aki új módon gondolkodik. II. János Páltól elég a „női zsenialitás” kifejezést idéznünk, hogy utaljunk arra, mit várt a nőktől az egyházban és a világban.

XVI. Benedek ugyanezen az úton halad. Tavaly egy római plébános a nők számára nagyobb szerepvállalást kért az egyház kormányzásában. Válaszul a pápa kifejtette a gondolatait. Meg kell vizsgálnunk a

lehetőségét, hangsúlyozta, hogy lehetne-e több szerepet és teret engedni a nőknek az egyház szentségi szolgálatában is. Ugyanakkor rámutatott, hogy az egyház karizmatikus megnyilvánulása is valóságos és komoly részvétel az egyház kormányzásában.

A pápa két gondolatot fogalmaz meg ebben a rövid megnyilatkozásában: határozott nemet mond a nők papságára, mégis, mindenek előtt azt az igazi újdonságot emeli ki, amit az egyházban fog jelenteni a nők nagyobb részvétele.

Ami a papságot illeti, bevaló, sohasem éreztem hozzá vonzódást. Azt hiszem, ez annak is köszönhető, hogy találkoztam olyan nőkkel, mint Chiara Lubich, akik a szeretet elsőbbségét hangsúlyozzák.

Számomra a nők papságra törekvése mindig olyannak tűnt, mintha visszafelé, a múltba tekintenénk, és elszalasztanánk a lehetőséget, hogy megismerjük az újdonságot, amit egy sajátosan női jelenlét adhat az egyháznak.

Ma a társadalomban újra azt kérdezik, hogy mi értelme az életnek, és ez leginkább minket, keresztényeket érint. Tőlünk várják, hogy a társadalom vérkeringésébe az erőszak és a szétesés ellenszerét vigyük, hiszen olyan emberek képesek csak erre, akik megtapasztalták, hogy létezik egy nagyobb Szeretet.

Ha azt akarjuk, hogy a II. Vatikáni Zsinat teljes egészében megvalósuljon és II. János Pál szándéka szerint az egyház az egész emberiség felé

A NŐI ZSENIALITÁS

forduljon, ez új megközelítéseket és módszereket kíván a hívók közösségétől. Ezért tűnik elodázhatatlannak, hogy a nők nagyobb szerepet kapjanak az egyházban, jobban láthatóvá váljanak. Nem pedig azért, mintha eljött volna a nagy pillanat – amit egyesek állítanak –, hogy a nők végre megkapják az eddig sosem birtokolt hatalmat, vagy mert ez lenne egy kezdetben elhibázott egyháznak az utolsó lehetősége. Arról van szó, hogy csak úgy lehet hozzáférni az emberiség történetében a krisztusi üzenethez, ha abban teljes mértékig benne van a férfi is, és nő is.

Fordította: Tóth Judit

A CSALÁD ÉS ISTEN

Szociológusok manapság a család haláláról beszélnek. Ha a család csődbe jutott a világban, csak azért van, mert alábbhagyott a szeretet. Ahol kialszik a szeretet, ott szétesik a család. Ezért kell tehát családjainknak onnan meríteni, ahol a Szeretet forrása van. Csak a Szeretet-Isten tudja, hogy mi a család. Ő, aki elgondolta és a szeretet remekművét alkotta meg benne. Ez minden más művének a jele, szimbóluma és mintaképe. Ha úgy teremtette meg a családot, hogy szeretettel formálta meg, akkor szeretettel vissza is tudja adni a család egészségét.

Tudjuk, hogy az ember akkor ember, ha annak megfelelően viselkedik, ami ő maga: Isten képmása. Akkor igazán ember tehát, amikor közösségben van Istennel, amikor megtalálja helyét, mint Isten partnere. Így a családot összekötő szeretet is akkor lesz igazi szeretet, ha ötvöződik azzal a szeretettel, amely Istenben van, az Ő ajándéka; ha belőle táplálkozik, ha hozzá méri magát.

Amikor ott ég, ott él ez a szeretet egy család tagjainak a szívében, nem merülnek fel megoldhatatlan problémák, nem keletkeznek legyőzhetetlen akadályok, nem kell jövőtehetetlen bukásokat megsíratni. A család ismét szép, egészséges, egységben összeforrt lesz, ahogy Isten elgondolta.

Abban kell segítenünk minden családot, akivel találkozunk, hogy megérlelődjön

benne az elhatározás: életre kell kelteni újra a családban rejlő szeretetet, azzal a szeretettel, amely Isten tiszta ajándéka. A Szeretetnek kell tehát új életet adnia a szeretetnek. Ha így lesz, akkor – minthogy az Istent szeretőknek minden a javukra válik – a családot ma sújtó problémák gyümölcseként meg fog születni az az új típusú család, melyet korunk megkíván, s amelyet az idők jelei sugallnak.

Milyen tehát az a család, ahol Istent tesszük az első helyre? Ha emberi szemmel nézzük, olyan, mint az összes többi. Ha természetfeletti szemmel tekintünk rá, megértjük, hogy van egy titka: Isten szeretetének a titka, mert tagjai között ott van Krisztus.

Látjuk, ahogy ezeknek a családoknak a

Chiara Lubich

Amikor ott ég, ott él ez a szeretet egy család tagjainak a szívében, nem merülnek fel megoldhatatlan problémák, nem keletkeznek legyőzhetetlen akadályok, nem kell jövőtehetetlen bukásokat megsíratni. A család ismét szép, egészséges, egységben összeforrt lesz, ahogy Isten elgondolta.

Az ilyen családok óriási vonzerőt gyakorolnak a világra. Éppen ez korunkban, sőt minden korban a legnagyobb vonzerő. Mert mi vonzza a világot? A boldogság. És hol keresi azt? A szeretetben. Láttam nagyszerű családokat: a házasság szentségének kegyelme és a természet, mely a férfit a nőhöz vonzza, a maga teljességében működött.

Ez valami csodálatos! Ahhoz, hogy mindig tartani tudjuk azt a szintet, ahol a szeretet egyszerre isteni és emberi, ahol teljes a boldogság, Istent kell szeretni mindenek előtt, és a másikat azzal a szeretettel, mely kész az életét is adni érte.

száma gyarapszik; szinte egy népet alkotnak. Olyanok, mint a többi, de a szeretet titkát birtokolják: az emberiség szolgálatában állnak, mert tagjaik egyek, mégis különbözőek, és kicsit hasonlítanak a názáreti családhoz.

Mária, Jézus és József között mély, bensőséges szeretet uralkodott, és szinte alig tudunk valamit a sok éven át megélt hétköznapiokról, ugyanakkor egyetlen család sem volt annyira nyitott az emberiségre, mint ők. ■

A TESTVÉRISÉG OTTHONA

Bertus Sándor

Reskovits Ágnes

„Együtt akarunk dolgozni minden jó szándékú emberrel, hogy Európa a szeretet és a testvériség otthona legyen, tudatában legyen felelősségének, és nyitott legyen az egész világ felé.” – áll az *Együtt Európáért* elnevezésű rendezvény zárónyilatkozatában. Ezt a találkozót *Stuttgartban* rendezték meg 2004-ben. A különböző egyházakból 170 mozgalom vállalta, hogy minden igyekezetével megpróbál eleget tenni ennek a nagy kihívásnak.

Azóta valóban „együtt” haladtak a közösség útján, és ma már több mint 180 mozgalom készül, hogy 2007. május 12-én újra megrendezze a találkozót (www.europ2007.org).

Előkészítése lesz ez az európai keresztényi egyházak idei legkiemelkedőbb eseményének, a III. Európai Ökumenikus Nagygyűlésnek, amelyet szeptember 4-9-ig tartanak Nagyszebenben.

Az Együtt Európáért találkozóinak aktualitást ad a Római Szerződés aláírásának 50.

Chiara Lubich megnyitóbeszédéből (2004. május 8.)

„Úgy gondolom, nem hiányoznak az eszközök, és nem hiányzik az odaadás, az erőfeszítés sem ahhoz, hogy lelket adjunk Európának. Ennek eszköze az a többi tucat új egyházi mozgalom és keresztény közösség is, amely a megélt evangélium hitelességét és radi-kalitását mutatja meg a mai elvilágiasodott környezetben.

Ezek a mozgalmak és közösségek Európában születtek és terjedtek el, ahol a népeket összefogó testvéri kapcsolatok sűrű hálóját alkotják, és mintegy előkészítik a teljes európai egység létrejöttét.

Meggyőződésünk, hogy ha Európában jobban megismerik és értékelik a különböző keresztény mozgalmakban és közösségekben a Szentlélek ajándékait, például olyan kezdeményezéseken keresztül, mint az *Együtt Európáért* rendezvény, akkor kontinensünket valóban lelkileg gazdagabbá, egységesebbé, és nyitottabbá tudjuk tenni.”

évfordulója is. A dokumentummal létrejött Európai Közösségről az EU tagországok állam- és kormányfői csúcstalálkozóján emlékeznek meg idén Berlinben, május 13-án.

A stuttgarti rendezvény kontinensünk számára kulcsfontosságú témákat tárgyal: a család, a városon belül élő kapcsolatok, a gazdaság, az ökológia. Célja, hogy bemutassa a mozgalmak tapasztalatát, hatását nemzeti és nemzetközi

szinten egyaránt, és még nagyobb hangsúlyt kapjon felelősségük, mely éltető, egyesítő erő Európában és Európán kívül is.

A résztvevő mozgalmaknak közös jellegzetessége, hogy az evangélium szerinti életükből igazi testvériség születik, ami képes legyőzni a megosztottságot, a széthúzást és a legkülönbözőbb konfliktusokat.

Egész Európából 11 500 érdeklődőt várnak Stuttgartba.

Megkérdeztük

Néhány mozgalom és egyházi közösség vezetője, képviselője így látta az első stuttgarti rendezvényt:

Mit keres itt egy ortodox püspök? Az európai egységet! Ha az európai ortodox világ kimarad, akkor Európa szegényebb lesz. *(Sofronie Drincec püspök, Magyar Román Ortodox Egyház)*

A Szentléleknek csodálatos, Pünkösdi jellegű ajándéka Európa népei számára. A keresztény eszmék szerint kell a világot minden ember otthonává tenni... Nem pusztán egy egyházon belüli liturgikus, igehirdető tevékenység, hanem életprogram. Ha nem lesz benne (a keresztény értékrend) Európa alkotmányában és egész közéletében, akkor mi csak ájtatoskodni fogunk Európában. És az ájtatoskodás nagyon szép, de nem terem kenyeret a dél-amerikaiaknak, sem az afrikaiaknak, ázsiaiaknak. *(dr. Váradi József debreceni-nyíregyházi általános helynök)*

A társadalom erre vágyik, hogy a különböző felekezetek egymáshoz közelebb kerüljenek, hiszen az a jó tanúságtétel, ami a Szentírásban is elhangzik, hogy ha ti – a földön élő keresztények – szeretitek egymást, akkor meglátják, hogy én vagyok az Úr. Az Isten így jeleníthető meg a világban. *(Győrfi Mihály evangélikus lelkész)*

Nagy élmény számomra, amikor másokat hívok a közösségbe, hogy megmutathassam: van egy másik világ, ahol az értékek a helyükön vannak, ahol próbáljuk egymást elfogadni, és előre vinni, ahol közöttünk van Jézus, és az ő szeretete. *(Nagy Olivér – Antióchia Mozgalom)*

Úgy érezzük, hogy a család nagyon fontos, a jövőt jelképező kis sejtje a társadalomnak. Ezért igyekszünk mi is a hétköznapi megfontolással a jövő Európáján dolgozni. *(Lőw Péter, Magyar Schönstatt Családmozgalom)*

Ez adja a mi erőnket, és a keresztények erejét, hogy nem egyedül dolgozunk, hanem együtt, közösen. *(Sárvári Cecília – Chemin Neuf Közösség)*

Átjárja a szívünket (...) amit az Isten szeretetének egyetemességéről, az ökumenikus nyitottságról, a testvéri együvé tartozásról megértettünk. Ezt építjük tovább! (...) A magam részéről én boldogan építem tovább, és arra szeretném készíteni lelkészársaimat, gyülekezetemet, házam tagjait is, hogy elevebben, aktívabban éljék meg az ökumenikus együvé és Istenhez tartozás valóságát. *(Jenei Zoltán református lelkész, Debrecen)*

Ez a fajta nyitott lelkület hoz igazából belső békét a világnak. (...) Bennünket inspirálni fog, hogy továbbra is ezen az úton járjunk, egymást jobban megismerhessük. *(Gyombolai Edit – Házasság Hétvége)*

Egy család ez, és látjuk, hogy sokan vagyunk. Újra meg újra át kell ezt élni ahhoz, hogy aztán amikor a saját közösségeinkben, otthon dolgozunk, akkor tudjuk, hogy egy nagy Testnek vagyunk a részei, testvérekként, együtt. *(Körmendy Petra – evangélikus teológus)*

A testvériség annak a kifejeződése, hogy békét akarunk egymást között. (...) Erre Chiara éppen a világégés nyomán döbbsen rá különös erővel. Ezt az üzenetet, ezt az örömhírt kell nekünk a lehető legnagyobb erővel tanúsítanunk. *(Szőke Péter – San'Egidio Közösség)*

Műholdak segítségével az eseményt több száz városba közvetítik, ahol egyidejűleg helyi találkozókat szerveznek. Ezt a nagyszabású rendezvényt a mozgalmak és közösségek vezetőinek háromnapos kongresszusa előzi meg.

Magyarországot százfős küldöttség fogja képviselni, köztük politikusok, különböző egyházak, mozgalmak és közösségek felelősei és tagjai.

Budapest is bekapcsolódik az Együtt Európáért rendezvénybe május 12-én, míg Szegeden május 19-én találkoznak a keresztény mozgalmak és közösségek. ■

A NYUGATI KULTÚRA ÉJSZAKÁJA

Az Öreg Kontinensen általános az irányvesztettség. Az értelmiség, egykor a változások előfutára, ma sötétségben tapogatózik. Távtatok keresése Giuseppe Maria Zanghi filozófussal.

A II. világháború után, a történelem kemény lelkéből tanulva, nagy volt a remény, hogy végre lehetséges egy szebb és jobb világ építése. Hatvan év elteltével általános kiábrándultságot, aggodalmat és céltalanságot tapasztalhatunk, különösen a gazdag és demokratikus Nyugaton. A csillogás és az egyre színpompásabb technológia mellett világunk szomorúnak, reményt vesztettnek tűnik és fél a magánytól. A fiatalok előtt nincsenek példák, szilárd vonatkozási pontok. Az értelmiségnek, a gondolkodás szakembereinek úgy tűnik nincs mondanivalója a banalitásokon túl, de mindenekelőtt nem érti, hogy miért is kellene

szólnia. Vannak gondolkodók, akik ebben a helyzetben vigasztalan sötétségről, a kultúra éjszakájáról beszélnek.

Giuseppe Maria Zanghi filozófussal, a Fokoláre Mozgalom kulturális és tanulmányi felelőssével beszélgettünk.

– Professzor úr, hogyan értékeli Európa kulturális válságát?

– Nem tehetünk úgy, mint ha körülöttünk mi sem történe: a Nyugat mély krízisben van. *André Glucksmann* legújabb könyvében már egyenesen Isten harmadik haláláról beszél. Hogyan lehetséges, teszi fel a kérdést, hogy Európában a kultúra Isten nélkül maradt? És csak Európában! Természetesen vannak ateisták a hinduk és a muzulmánok között is, de ez ott egyedi esetnek számít, nem vallja magát ateistának egy egész kultúra. Ez kifejezetten európai jelenség.

– Ehhez hasonló még soha nem fordult elő a történelemben?

– Nem, eddig soha. Ez indított arra, hogy választ keressek a jelenségre. Segítségemre volt ebben az egység lelkesége az elhagyott Jézus titkával, és II. János Pál pápa néhány rendkívül találó gondolata. Keresztes Szent János sírjánál arról

beszélt, hogy nemcsak egyes emberek, hanem egész kultúrák esetében is léteznek sötét éjszakák. Ez nagyon megérintett. Egy másik gondolata szintén alapvető. Azt mondta, ne gondoljuk, hogy a Nyugat krízise az egyházat kívülről érintő jelenség. Nem, ez belülről érinti az egyházat. A Nyugat krízise nem más, mint a Jézus Krisztus Istenével való kapcsolat krízise az egyházban.

– Miért éppen Európában?

– Krisztus inkulturációs üzenetével mindenekelőtt Európának kellett szembesülnie. Mindegyikünknek külön-külön van tapasztalata arról, mi történik, amikor Jézus közelít hozzánk: szelíden jön, és bebecsátást kér, de ha beengedtük, akkor elkezdődik egy fokozatos átalakulás. VI. Pál azt mondta, hogy a Szentlélek egész látásmódunkat felforgatja, át akarja alakítani a korábban Istenről kialakított elképzeléseinket, hogy azokat összhangba hozza azzal az Istennel, akit Jézus mutatott be.

– Tehát nem csak vallási átalakulás történik?

– Nem, hanem kulturális. Jézus Istene Szentháromság, és ezt nem könnyű megérteni. Hol nyilatkoztatja ki Jézus végérvényesen, hogy Isten Szentháromság? A kereszten, amikor átéli, hogy az Atya is elhagyta, amikor újra rábízta magát, és nekünk ajándékozza a Szentlelket. Ekkor nyitja meg az egy és háromszemélyű Szeretet-Isten titkát. Ez alapvető fontosságú. Ha Isten valóban Szentháromság, akkor nem állhatok meg annál a gondolatnál, amely Plótinosz esetében megfelel az Egynek, Platón rendszerében a Jónak vagy Arisztotelésznél a mozdulatlan Mozgatónak, hanem változásra van szükség. Véle-

ményem szerint ezért borult a Nyugat kultúrájára a lélek valódi éjszakája, miután átélte a mindent forradalmasító újdonság első felfedezését. Ebben az éjszakában Isten el akarja vezetni az embert az Ő mélységeibe, hogy megújítsa.

– Ez idáig nem lenne negatív megközelítés!

– Nem, éppen ellenkezőleg. *Szergej Bulgakov* felveti, hogy vajon ez a sötétség nem a felénk közeledő Isten árnyéka-e? És még valami! Krisztus keresztyénre mindig úgy tekintettünk, mint a megváltás áldozatára és ez így igaz. De gondoltunk-e arra, hogy Krisztus keresztyénben kulturális esemény is?

– Hogyan értheti meg a kultúra a keresztyén?

– Emlékezzünk arra, hogy Szent Pál a megfeszítettről úgy beszél, mint aki botrány a zsidóknak és ostobaság a görögöknek. Véleményem szerint Jézus a keresztyén nem csak a törvényt, de a filozófiát is beteljesítette, és egy új filozófiát adott, amely a szeretetben valósl meg.

– Mi a helyzet tehát a nyugati, értelem-központú kultúrával, és a távol-keleti kultúrával, melyben oly nagy hangsúlyt helyeznek a nem-létre?

– Mindkét kultúrának fejlődnie kell. A Nyugatnak meg kell értenie, hogy a lét nem a gondolat utolsó pillére. Ha a keresztyénre tekintek, akkor látom, hogy ott Isten semmivé tette magát, és meghalt. Az elhagyottság az utolsó szó. Ez a nem-lét azonban szeretetből fakad. Ezt igazolja a feltámadás.

A Távol-Kelet a nem-léte részesítette előnyben. Megrészesítette Isten transzcendenciája, ez mentette meg attól, hogy a nihilizmusba zuhanjon. De ez a nem-lét bezárkózott a kimondhatatlanságba. Aki azon-

ban a keresztyén semmivé tette magát, feltámadt! Feltámadtként jelenik meg, kimondott Igeként. Tehát mindkét kultúrának lépnie kell, és akkor kölcsönösen gazdagíthatják egymást hagyományaikkal.

– Mondhatjuk, hogy elérkezett a szintézis pillanata?

– Igen, egy új szintézisé.

– Akkor tehát ki a harmadik évezred filozófusa?

– Számomra az igazi filozófus Krisztus, de az a Krisztus, aki közöttünk él. Természetesen lehetnek nagy és eredeti gondolkodók, de nem ebbe az irányba haladunk. Az, amit az evangélium szellemében Chiara Lubich és az egység lelkiisége hoz, valami egészen új. Eddig Nyugaton mindig az egyén számított, az egyes ember, aki kultúrát teremtett, és egymástól eltérő jellegzetességekkel rendelkezett. Eleinte a görög poliszokban a platóni vagy arisztotelészi iskola tagjaként, később az egyházban, de mindig mint egyén. Lassanként függetlenítette magát, és individuumként érvényesült. Ezzel vette kezdetét a modern kultúra. A keresztyén azt mutatja meg, hogy a lét, ha valóban szeretetből fakad, akkor nem létezik. Ugyanakkor azt is megmutatja, hogy a nem-lét, ha valóban szeretetből nem létezik, akkor létezik. Tehát a tanítás a keresztyén, és a filozófus Jézus Krisztus. A misztikusok és az egyházdoktorok kezdték megsejteni ezt. Mi úton vagyunk ennek a teljes megértése felé.

– Krisztus jelenlétét említi több ember között, igaz?

– Igen. Arról van szó, hogy az alany többé már nem a magát féltékenyen őrző egyén lesz.

– Inkább a közösség veszi át a szerepét?

– Nem, mert a közösség nem

tesz mást, mint megsokszorozza és felnagyítja az egyének elmentmondásait. Az újdonság nem én bennem, nem te benned, nem is a kettőnk összességében van, hanem abban a rendkívüli-ségben, amelyet megjelenítünk közöttünk. Ebben befogadásra találnak az egyének és egy emberként kifejeződnek. Ez az alany a köztünk élő Jézus.

– Egy ilyen filozófia hogyan működik a gyakorlatban?

– A keresztyénből születik meg. Egy feltétele van, hogy kettőnk között élhessen ez az alany. Gondolataink átlagos körülmények között csak az információk miatt nyílnak meg a másik ember felé. Végeredményben ahogy bennem születik meg, bennem is végződik be. Ezzel szemben a gondolatainkat el kell veszíteni, ami azt jelenti, hogy igyekeznem kell kifelé, vagyis a másik ember felé fordulni, egészen addig, amíg már benne gondolkodom. És ezt kölcsönösen kell tennünk.

– Ez elég sok kockázattal jár.

– Természetesen, ha kilépek magamból azért, hogy benned gondolkodjam, akkor megkockáztatom, hogy esetleg ott a vége. Ennél már jobb, ha saját magamban gondolkodom. Ezzel szemben ha a gondolkodás kölcsönös, akkor nem bennem vagy benned találkozunk, hanem egy mindkettőnk befogadó térben, Krisztus személyében. Ezért nyugodtan ki merem jelenteni, hogy Krisztus személye az a kulturális alany, melyet az emberiség ma keres. Ő adja magát nekünk tagjai közösségében, hasonlóan a szőlőtőhöz és a szőlővesszőhöz. Mi vagyunk a szőlővesszők, az egyének, akiket a szőlőtő, Krisztus személye hordoz.

Giulio Meazzini
Vizsolyi László gondozásában

LÁZÁR ERVIN, A JÓSÁGOS VARÁZSLÓ

Tavaly decemberben elhunyt Lázár Ervin Kossuth-díjas író, *A Négyszögletű Kerek Erdő*, a *Szegény Dzsoni és Árnika*, *A Hétfejű Tündér* és sok más csodálatos mese szerzője, amely elbűvölt kicsiket és nagyokat egyaránt. Olasz fordítója, Gaetano Minuta szavaival emlékezünk rá.

**Gaetano
Minuta**

A nyolcvanas években ismertem meg őt, amikor olaszra fordítottam a *Szegény Dzsoni és Árnika*-t. Már az első alkalommal magával ragadott személyiségének varázsa, mintha egy régi barátot láttam volna viszont. Felfedeztem benne az istenáldotta tehetséget, amely képes felszínre hozni azt a fantasztikus világot, amely mindannyiunkban rejlik. Ő maga volt a mese, ő volt a nagyravágó fekete-ter-

gő, a Hétfejű tündér, a hazudós egér, és ő volt a versenyző is a nyulak versenyében. Ő volt az igazi főszereplője minden művének, saját magán mulatott a legjobban. Ő volt Szegény Dzsoni, ő volt a szomorúság és az emberi rosszság nagy ördögűzője.

A hétköznapi világából merített, szereplői a gyermekekkel folytatott beszélgetéseiből bújtak elő, neveik a gyermeknyelv báját hordozzák. A gyermeki szív tisztasága magával ragadta az író. Történeteiben mégsem rejti el a nyers és sokszor kegyetlen valóságot: csodálatosan új szavakkal és remek példák-
kal tanítja meg rajtuk keresztül mind-

annyiunknak az emberi kapcsolatok ábécéjét, hogy visszaadja az emberi létnek azt a mély értelmét, amitől az uralgó ideológiák pusztító hatásai megfosztották...

Volt benne valami eredendő ártatlanság, amellyel az eseményeket értelmezni tudta. Az egyes helyzetek gazdag szívéből teremtő energiákat szabadítottak fel. Metaforái nem torz fantáziaszülemények voltak, hanem az életből vett képek, az értékeket kereső emberiségnek szóló példabeszédek. Az élet küzdelmei a keserűség finom porával vonták be lelkét, ahogy a *Csodapatika* befejezése is sejtetni engedte: be kell zárnia, mert senkinek nem kellenek a gyógyszerek azokra a betegségekre, amelyekről mindenki szenved, mert senki nem érzi magát betegnek. Lázár értésünkre adja, hogy saját hibáink beismeréséből indulhatna ki az a változás, amely képes lenne lerombolni a dolgok természetes rendjét eltor-

Gaetano Minuta fotóalbumából (2)

zító rendszer ferdeségeit, mint a nyulak versenyében, ahol a bizottságban ülő hájas nyulak bizonygatják a futó nyuszinak, hogy az igazi nyúlfutásra a legszebb példát a teknősbéka nyújtja. Valószínű, hogy ezeknek a hájfejeknek nem volt bátorságuk arra, hogy magukra ismerjenek, mert Lázár írásaival elbűvölt, megbabonázott, és zavarba hozta azokat is, akiket kifigurázott és nevetségessé tett.

A régi Sípos halászkertben találkoztunk Budapesten, ahol a nyolcvanas években néhány író hetente összejött egy különteremben. Az egyik este – nem emlékszem miért – a vita eléggé elfajult. Ekkor Ervin felállt a székéből, és meggyőző hangon ezt mondta: „Figyeljétek csak, mit mond ez a piszkos kapitalista olasz, hogy az olasz írók...” Erre persze mindenki odafigyelt. Ervin

olyan abszurd dolgokat kezdett mesélni, hogy azzal mindenki figyelmét rám terelte. Nem hagyott a pácban, hanem tovább folytatta fantasztikusabbnál fantasztikusabb kitalációit, és a nagy nevetések közepette eltöltött este után mindannyian barátsággal váltak el.

Az egyik este – szintén a Síposban – a fülembe súgta, hogy a többiek azt gondolják, lefizetett engem, hogy lefordítsam valamelyik könyvét olaszra. „Mit tegyek, mivel bizonyítsam be, hogy az én döntöttem így?” – kérdeztem. „Ne mondj semmit!” – válaszolta. „Higgyenek, amit akarnak. Neked jobb így, mert tovább hízelegnek majd.”

Nagy voltál Ervin, nagy voltál!

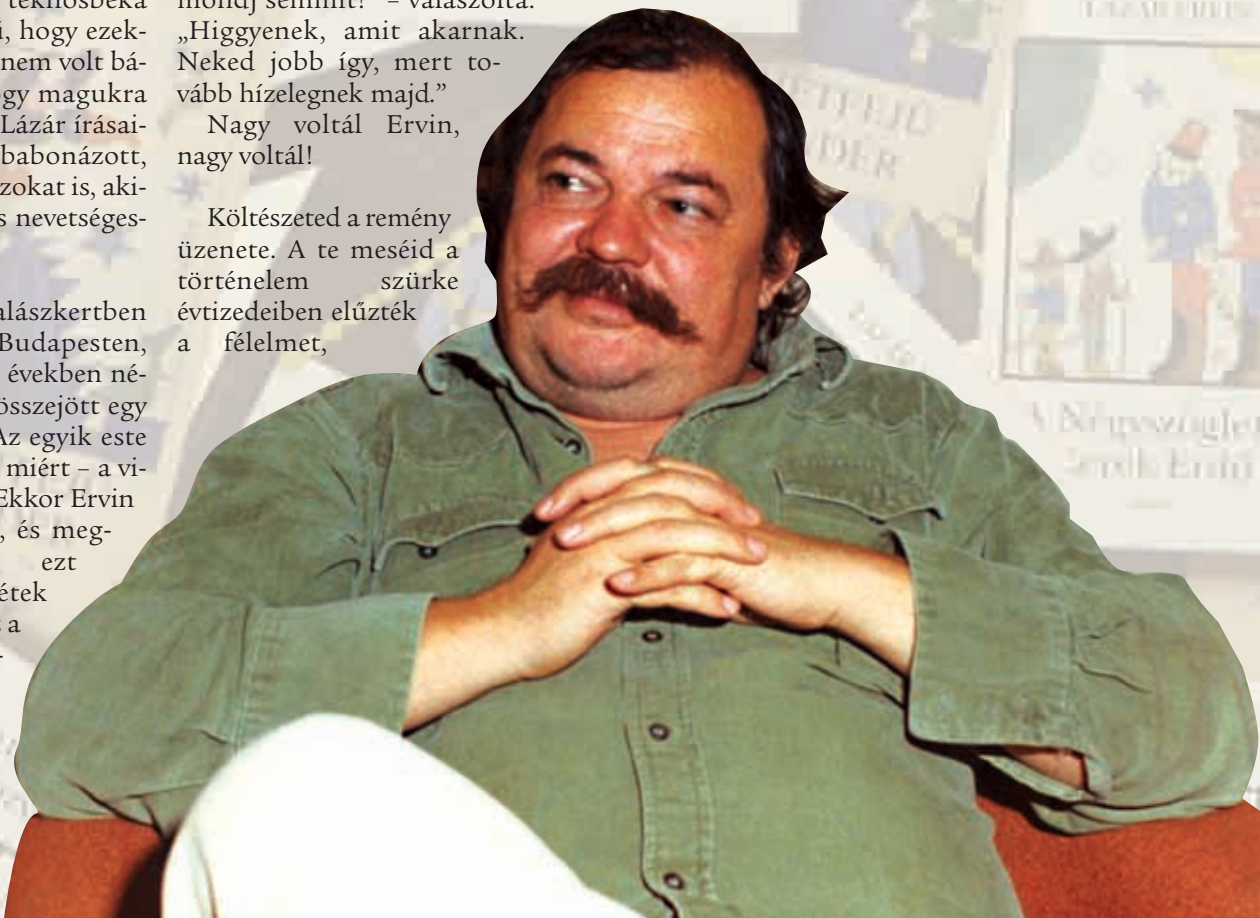
Költészeted a remény üzenete. A te meséid a történelem szürke évtizedeiben elűzték a félelmet,

kifiguráztad és nevetségessé titted azokat a kísérteteket, amelyek félelmet akartak kelteni az emberekben. Köszönöm, Ervin, hogy a béke világának prófétájaként maradsz közöttünk!

Az egyik kötetedet így dedikáltad nekem: „A legalázatosabb híved.” Valójában én érzem magam a Te lekötöztettednek: elbűvölt meséid csodálatos nyelvezete, a gyermeki szíved, az az erő, amellyel minden alkalommal képes voltál felkelni, amikor a brutális önzés megpróbálta az élet csodás varázsát összetörni.

Köszönöm, te melegszívű varázsló! Jóságosan morcos képeddel hívogatom az embereket, hogy lépjenek be fantasztikus világodba, mert tudod, hogy csak ezen az ösvényen jutnak el a valós életbe.

Fordította: Tóth Pál

AZ ÉN VIRÁGOSKERTEM

Toni

Felidéződik előttem néhány serdülő szomorú és kihunyt tekintete. Fogalmuk sincs az érzelmekről, mit jelent egy mosoly, egy biztató szó. Fiatalok, a korukra jellemző viharos tengeren, akik elárultnak, elhagyottnak érzik magukat. Jellemzi őket Toni esete is. Nagymamája kísérté el a hittanórára, még gyakrabban a fiatal nagybácsi, aki már megjelenésével a tipikus kábítószerfüggő benyomását keltette. Toni azonnal otthon érezte magát nálunk, mindenki jól megtalálta a hangot, mindenki szerette. A hittanóra végeztével a gyerekek egyik vagy másik szülő kíséretében sorra hazamentek, csak Toni maradt mindig egyedül a folyosón. Plébániaközösségünkben szerencsére vannak érzékeny lelkű szülők is, mint például Rita. Amikor megint egyedül maradt, játékkal igyekezett elfoglalni Tonit. Kezdték későre járni, és csak nem jöttek érte, hát javasoltuk, hogy hazatelefonálunk. A fiú ezt határozottan elutasította:

– Nem kell, anyu úgysincs otthon!

– Miért gondolod? Késő van, biztosan hazaért már! – Ám ő még határozottabban kijelentette:

– Nem! Tudom, hogy a barátjánál van.

Mindketten elhallgattunk.

Később megtudtam, hogy Toni édesanyja beleszeretett egy fiatalemberbe, aki kábítószeres társaságba keveredett.

Ajándék és egyben művészet is megtalálni a fiatalokkal a közös hangot.

Eleinte még segíteni akart rajta, míg őt is magukkal nem rántották. A történet egyre inkább tragikus fordulatot vett! A fűért mindent pénzzé tett az asszony. Először az értéktárgyait, majd lassanként a ruháin kezdve az étkészletig mindent...

Az idős nagymama szíve nem bírta, belehalt a bánatba. Lánya mégis makacsul kitartott a választott életforma mellett. Nem adta fel még akkor sem, amikor kórházba került, vagy amikor őt, majd a barátját börtönbe csukták.

Toni tehát – miután az édesanyja elhanyagolta, és a nagymama is meghalt – mindent nélkülözni kényszerült, egy idő után a plébániai közösséget, és a barátokat is. Je-

lenleg egy intézet fogadja be, több szerencsétlen sorsú társával együtt.

Kedves Toni! Remélem, megtalálod ott azt a gondoskodást, amit nem kaptál meg a családban. Tekints mindig bizalommal a jövőbe! Meg vagyok győződve, hogy mindennek ellenére az élet számtalan jót tartogat még a számodra!

Mirjam

Szomorúság homályosítja el a tizennégy éves lány tekintetét. Van valami haraggal teli a mozdulataiban. Kerüli a pillantásomat. Beszéde értelmetlen szavak halmaza csupán.

Amennyire csak tudok, igyekszem odafigyelni rá, egészen üressé válni, hogy teret

engedjek neki. Messziről kezdem, barátságosan kérdezem a nevét, hová való, mit csinál?

A kislány válaszai rövidek, igen merevek, kicsit ellenségesek. Mintha azt mondaná: mit érdekel téged? Én nem adom fel, és folytatom: „Hogy van a családot?” „Iskolás vagy?” „Vannak barátaid?”.

Nem esik nehezemre néhány jópofa poént elsütni, ami

hon, mivel mindkét szülő dolgozik. Az iskolából hazaérve mindent készen talál – a hűtőben. A délután túlságosan hosszú, tanulás, televízió, néhány telefon... Este aztán megérkeznek a szülők, akik a napi munka után fáradtak, és még ezer tennivalójuk van.

Kihasználva az alkalmat, amikor egy este a mindennapos tempó alábbhagy otthon

Pierluigi

A vasárnapi mise után a templomkapuban tengernyi ember. Megpillantom egy kedves fiatal ismerőst. Megszólítom és felköszöntöm: „Isten éltesen a névnapodon, Pierluigi!” A fiú meglepődik, és sírva átölel.

– Hát te miért sírsz? – kérdelem.

– Se apa, se anya nem köszöntöttek fel! Igyekezem menteni a kínos helyzetet:

– Örülök, hogy én vagyok az első! Otthon mondd meg nekik, hogy megelőztem őket!

Sokat kell tanulnom, amíg belelátok valamiképpen az emberi élet mélységeibe, titkaiba. Egyben biztos vagyok: az élet kapujában állva szeretetre van szükségük ezeknek a fiataloknak, ami tiszteletet jelent, igazi kapcsolatokkal. Honnan kapnának fényt különben?

Mert ezek híján a magány és a félelem éjszakája veszi őket körül. Ez a serdülők nagy tragédiája: nincs senki mellettük a bizonytalanság és a félelem pillanataiban, nincs kivel megosztaniuk a gondolataikat. Akkor nem marad más, mint a bezárkózás, a céltévesztés, és szinte elkerülhetetlen a kisiklás.

Nem, fel nem adom, máttól inkább még nagyobb odaadással igyekezem dolgozni – értük – az én virágoskertemben. Még ha nehéz is, megtehetjük mindannyian! Kezdetnek elég valami egészen kicsi dolog: egy mosoly, egy baráti kézszorítás, egy jó szó, egyszerű jelenlét, odafigyelés...

Raffaele Alterio
Vizsolyi László gondozásában

szerencsére lassan hatni kezd. Mintha csak a pillanatra várná, amikor végre kiöntheti a szívét valakinek. A szemembe néz (no végre)! Mosoly ül ki az arcára... Most nyílt meg az út a párbeszédre:

– Kedves Mirjam! Kiderült a tekinteted! Neved még, neved, kérlek!

Igyekszik, de egyszerre előtör a felszabadító zokogás. Bátorítom, mire könnyekkel küszködve, fél-mosollyal az arcán kifakad:

– Nem bírom tovább, egyedül érzem magam, engem senki nem ért meg! Nem tudom, minek is élek?! – Átjár a fájdalom, különösen, amikor nagy keserűséggel elárulja, hogy már volt öngyilkossági kísérlete.

Egész nap egyedül van ott-

egy pillanatra, Mirjamnak sikerül valamennyire kiönteni a szívét a szüleinek:

– Nagyon szomorú vagyok, tisztára egyedül érzem magam. Senkinek nincs ideje rám...

– Hálátlan vagy! Te semmit sem értesz! Mi reggeltől estig halálra hajtjuk magunkat, érted, a te érdekében, a te jövődért, csak miattad! – vágnak vissza szülei.

Úgy érzi, mintha ellene fordulna az egész világ, mégis van ereje a válaszhoz:

– Igen?! Mit érdekel engem, hogy házat akartok nekem adni, amikor soha egyetlen puszit sem kaptam tőletek!

Kedves Mirjam! Csak bátorság! Ne hagyj magad! Akkor se, ha a nagyok világa félelmet kelt benned.

**Hortoványi
Emőke**

Az elegáns, tágas nappaliban, *Marek Péter* és *Bernadett* otthonában, kapcsolatok színterében sok család fedezte fel újra a házasság szentségét, vakok fogadták szívükbe az élet ígéjének nagy kihívását. Innen indult az időskor szépségére nyitogató könyv ötlete... A másik szobában most pedig a nagybeteg, aki teljes jelenlétet kíván...

Péter így mutatkozott be egy találkozón évekkel ezelőtt:

– Szemorvos vagyok. Több évtizede egy nagy budapesti kórházban dolgozom. Megszerveztem a kórházban egy modern műszerekkel és műtővel felszerelt szemészeti osztályt. Munkámat nagyon szerettem. Sokat jelentett ebben a tudomány. Számos közleményem jelent meg az orvosi szaklapokban. Megszereztem az orvostudomány kandidátusa fokozatot, és több díjat kaptam. Amikor azonban megismerkedtem a Fokoláre Mozga-

lommal, rá kellett döbbernem, hogy addig inkább a betegség volt a fontos, és nem a beteg ember. Megértettem, hogy elsősorban nem a tudományos

karrier, hanem a betegek szolgálata az én hivatásom.

A közelmúlttal folytatódik története:

Romhányi László

ENGEDELMESSÉG ÉS BÉKE

„Egészségem gyöngülése, majd súlyos betegségeim következtében új szakaszba lépett az életem. Ez már csöppet sem látványos, látszólag nem sikeres, de tudom, érzem, hogy Isten számára még sokkal értékesebb”. Képek egy orvos-házaspár életéből.

– Egészségem gyöngülése, majd súlyos betegségeim következtében új szakaszba lépett az életem. Ez már csöppet sem látványos, látszólag nem sikeres, de tudom, érzem, hogy Isten számára még sokkal értékesebb... Kimondom nap, mint nap most is: „Legyen meg a Te akaratod”. Új helyzetemben így tudom az elhagyott Jézust szeretni. Számolni szoktam a találkozásokat vele, mint ahogy a gyerekek gyűjtik a szeretet cselekedeteit az Isten-gyermeknek karácsonyra várva. A mindennapi találkozás a szentségi Jézussal, ahogy Bernadettel együtt imádkozva, elmélkedve ajánlhatjuk fel a nap minden tettét-tehetetlenségét és szenvedését, értelmet ad a jelennek. Az elhagyott Jézus ez is... És a találkozáson nem zúgolódom, mert Istentől kapom ajándékba.

Péter, mint a mozgalom ökumenikus párbeszédének társfelelőse, éveken át nyert meg az orvostársadalomból is követőket. Aki akkor leginkább az elhagyott Jézusról beszélt mély meggyőződéssel, most az élet utolsó stációit járja – Vele.

Eközben felesége, Bernadett most sem szűnik meg gazdag belgyógyászati tapasztalatára támaszkodni:

– Péternél egyidejűleg kellett szembesülni többféle betegséggel. A tünetek alapján nekem nyílik módom kezelni őt és ápolni éjjel-nappal, természetesen szakorvosok segítségével. Ez erősen igénybe vesz, mert a döntést végül mindig én hozom meg. Péter társaként az orvosává és ápolójává váltam. Nagy hálát érzek ezért az izgalmas és szép feladatért. Így teljesedik be, hogy Péterrel együtt mehetek végig az úton.

Együtt voltunk az örömteli és a fájdalmas helyzetekben, tehát úgy teljes, ha végig ezt tesszük.

Ki ad, mi ad erőt ehhez az állandó készenlétéhez?

– Erőt az a szeretet ad, ami egy életen át összekötött minket. Házasságkötésünk egy mottóval indult: „pax”, ami első gyermekünk halálával módosult. „Engedelmesség és béke” – rávésettük a sírkövére is. Békével maradni Isten akaratában mindig. Még tovább erősített egészen fiatalon bennünket, amikor római utunkon viszontláttuk ezt a két szót, mint XXIII. János pápa jelmondatát (*Oboedientia et pax*). Így lett következő fiunk, Péter után, a harmadik gyerek neve János, akiről később kiderült, hogy súlyos betegen született. Ezzel tettük le Isten kezébe az életünket. II. János Pál pápa személyével Péter betegsége miatt alakult ki különleges lelki kapcsolatunk. Hála van bennünk, hogy szenvedésében is végigkísérhettük őt, és nem rejtette el magát a világ elől.

Azon a római úton találkoztunk a fokoláre lelkeséggel. Chiara Lubich ma is kijelöli az irányt. Éjszakákról beszél, ő a lélek sötétségét tanít befogadni. Minden nap egy rövid mondatot küld a jelen pillanatról, hogy megéljük Isten akaratát. Amikor nincs múlt, nincs jövő, de van az új pillanat. És megkapjuk hozzá az aktuális kegyelmet, amit követnünk kell – ez a kapaszkodó!

Ide kívánczik még egy harmadik arckép. Mert a Gondviselés küldi a testvért, aki családanya, fiatal nyugdíjas, akinek beteg férje és idős édesanyja van. Hogy tud derűsen szolgálni mindenütt? Meséljen nem hétköznapi tapasztalatáról maga, *Bacsói Ili*:

Mics Bernadett fotóalbumából (2)

Részlet Péter egyik leveléből:

„Készen állok minden pillanatban arra, hogy Isten-nel találkozzam. Nem tudom, mikor fog szólítani. Holnap-e vagy csak jövőre? Bármikor is lesz, én készen várom a találkozást vele. A betegsége sok kellemetlenséget jelent, de ezeket mind felajánlom...”

– Kapcsolatunk Bernadettel közös hivatásunkban kezdődött, Isten önkéntesei között. És Ő megajándékozott a barátsággal is. Ez a szó magában foglal minden szépséget, önzetlenséget, örömet, fájdalmat. Itt mindegyikünk mindent ad, ami tőle telik, amire épp szüksége van a másiknak, vagy ami örömet okoz. Különösen szép, hogy mint házaspárok is megértjük egymást, és feltétel nélkül számíthatunk a kölcsönösségre. Ez például fontos, amikor kéthetenként Bernadették beteg Jánoskájához megyek, vagy elhozom magunkhoz. Szépen töltjük együtt az ilyen hétvégeket. Mert én csak úgy tudok felhőtlenül vele lenni, hogy a családom mellett áll. Ugyanígy most Péter ápolásánál. Ha nap, mint nap ott lehetek Bernadett mellett, hogy segítsen őt, ehhez az otthoniak támogató szeretete is kell. ■

A TAVASZ

A szerelem eddig ismeretlen kapukat nyitogat, és egyben kérdéseket vet fel. A megfelelő társsal találkoztam? Örökre kitart a kapcsolatunk? Mit csinálunk, ha problémák támadnak majd köztünk?

Még most is csillog Tamás szeme, amikor arról a lányról beszél, akibe több mint tíz éve beleszeretett. Ha valaki tapintatos kérdéseket tenne fel, akkor sem biztos, hogy kielégítő választ kapna: Miért éppen őt választotta, és miért kötöttek házasságot? Szereti, szerelmes belé, ennyi. Fel tudna idézni természetesen bizonyos pillanatokat, eseményeket, de mindez nem adná meg a kellő magyarázatot.

Minden idők gondolkodói, később pszichológusok, orvosok, szexológusok próbálták és próbálják a szerelem titkát elemezni és fejtegetni. Nem könnyű, mert nincs két egyforma pár, megfogalmazni csupán általánosságokat lehet: érzelmek, kimondhatatlan rokonszenv és vonzódás, hit a másikban, de abban is, hogy a közös élet örökre szól.

A szingli életforma térhódítása és a házassági kedv csökkenése közben, a fiatalok legnagyobb vágya, minden látszat ellenére, hogy boldog családban éljenek. Ezt igazolják a nemzetközi és a hazai felmérések is.

A szexológus szerint, ha szerelemről beszélünk, általában az érzelmekre gondolunk, és úgy tekintjük, mint olyan valamit, ami ellenállhatatlan, és amit követnünk kell. Ha csupán az érzelmekre alapozunk, akkor hamarosan megszakad még a legnagyobb hitt szerelem is.

Bármennyire furcsán hangzik, tanulnunk kell a szerelmet és a szeretetet. Van olyan kutató, aki itt analfabétizmusról beszél. Már nem olyan vagy, mint amikor beléd szerettem, és most sem olyan vagy, amilyennek szeretnélek – itt szakad vége az érzelmekre alapuló szerelemnek. Hiányoznak azok az építőelemek, melyek növelik két ember kapcsolatát, ahol mindig számolni kell nehézségekkel is.

Művészet a szeretet és a szerelem, állítják híres emberek. Hasonlít ahhoz, amikor valaki megtanul magas fokon játszani egy hangszeren, de visszafejlődik, ha nem gyakorol, hiába a legnagyobb virtuóz.

Amikor egymásba szeretünk, mondja egy másik kutató, akkor átmeneti és nem stabil állapotba kerülünk, mert a hódításra folyamatosan szükség van. Ahogy haladunk az együtt létben, előjönnek a különbözőségeink, de ha megtanuljuk ezeket tiszteletben tartani, és a magunkénak tekinteni, onnantól kezdve a különbözőség már nem választ el, éppen ellenkezőleg: ajándékká válik. Segítségével újból beleszerelmesedünk párunkba, akinek egyre inkább látjuk a pozitív és a negatív tulajdonságait. Fontos tehát az érzelem, de nem ragadhat el.

Lényeges, hogy a fiatalok a házasság előtt, és házasságkötésük után se csak a kikapcsolódásban, a kirándulásban éljenek, és ne csak egymással foglalkozzanak, hanem egymás mély, kölcsönös megismerésén fáradozzanak. Ez fogja őket ösztönözni, hogy másokkal is kapcsolatba kerüljenek, és közösségbe tartozzanak.” – állítja Danilo és Annamaria Zanzucchi, az Új Család Mozgalom nemzetközi felelősei. Majd hozzátesszik: „Két ember kapcsolata akkor tartós, akkor szól egy életre, ha komoly elveken alapszik, ha intim vonzódásban élnek, mély belső igényekkel, melyek összekötik őket egy egész életen át.”

A házasság nem a biztos kötőbe érkezés, hanem kifutás a nyílt vízre. Az együttjárásnak valóban vége van, de elkezdődik valami új: egy olyan életszakasz, mely folyamatosan a megújulást, a tavasz elővarázsolását kéri a házasságtól.

Összeállította: Tóth Judit

ÉLT 29 ÉVET

Ha valakit Isten fiatalon hív magához, sok a felmerülő kérdés, és nem könnyű folyamatosan visszanyerni a békét. Mégis mindennél erősebb a megérkezés bizonyossága. Ez derül ki olvasónk leveléből, Kisvárdáról.

Amikor 2006. december 11-én egy rendőr nagy tapintattal, láthatóan együttérző lelkülettel közölte, hogy Nándor gyermekünk közúti balesetben életét veszette, akkor ennek a bénító fájdalomnak a hatására szívemből egyetlen szó szakadt fel: Istenem adta, elvette, áldott legyen szent neved.

Azonnal telefonáltam Gézának, a férjemnek, hogy jöjjön a munkahelyemre, mert nagyon nagy baj van. Szinte azonnal ott volt, és együtt sírtunk, kis idő múlva pedig együtt imádkoztunk gyermekünkért a mennyei Atyához, hogy legyen hozzá irgalmas és fogadja be Országába.

Másik fiunkat, Gábort nem tudtuk elérni, csak feleségével, Krisztával beszélünk, neki mondtuk el a tragédiát.

Amikor hazaértünk, próbáltuk megérteni, hogy Isten mit akar üzeni ezzel a nagy fájdalommal. Újból imádkoztunk és elővettük az evangéliumot. Este megérkeztek a barátaink Budapestről, és ez nagyon fontos volt, mert rajtuk keresztül megtapasztaltuk az egységet a fokkal. Az értünk mondott imáik adtak erőt, hogy ezt a nehéz keresztet vinni tudjuk.

Később Gábor fiunk és a felesége is megjött, de Gézával együtt vérzett a szívünk, látva, hogy mennyire szenved testvére elvesztése miatt, akivel anyyra jól megértették egymást.

Ez most mind-mind félbeszakadt, de hisszük, hogy nem teljesen.

Nagyon hosszú éjszaka következett ezután. Hol Géza sírt, és én vigasztaltam, hol fordítva. Mindkettőnk számára meglepő volt az a mérhetetlen lelki béke, amit megtapasztaltunk.

Másnap elmentünk a helyszínre, virágot vittünk, gyertyát gyújtottunk, majd Nándi munkahelyére. Az irodájában mécsesek égtek, sok-sok virág illata töltötte be a szobát, és a megrendült kollégák körbevettek. Minden a megbecsülésről, az elismerésről, a tiszteletről szólt. Saját halottjuknak tekintették Nándit, ebből is látszik, hogy nem maradt nyom nélkül az élete és sok igyekezete.

Napjaink a temetés intézésével és a különböző teendők végzésével teltek, de az éjszakai magány, a csend, az Istennel való egységünket építette. Tudtunk imádkozni a kamion sofőréért is, akivel Nándi ütközött.

Amikor Nándi hazaérkezett Kisvárdára, és megláttuk a kóporsóban, arra nem találok szavakat, de Isten kegyelme velünk volt. Láttam a halált okozó ütés nyomait. Nem tudtam mást tenni, mint megköszönni életét, azt, hogy hitben élő, becsületes gyermekünk volt és sok örömet szerzett. Itt ébredtem tudatára igazán,

hogy Isten terve beteljesedett vele kapcsolatban, így tudtunk Gézával együtt imádkozni és elköszönni tőle.

Ismerősök, rokonok, barátok ajánlották fel a legkülönbözőbb segítséget, és ez nagyon fontos volt számunkra, mert sohasem éreztük, hogy egyedül vagyunk. Egyik rokonunk ismételt megkérdezte, miben tudna segíteni, és ekkor jutott eszembe, hogy Nándi biztosan örülne egy szép nászajándéknak a mennyei esküvőjén, ezért arra kértem, hogy az érte mondott gyászmisén, ha lehet, járuljon szentáldozáshoz. Tudni kell, hogy ez a rokonunk hosszú-hosszú évek óta nem járult szentségekhez, de most meggyónt és a gyászmisén megáldozott.

A temetés után néhány nappal megtartottuk a hajléktalakkal együtt a karácsonyi ünnepet, az elmúlt évekhez hasonlóan, mert nem akartunk saját fájdalomunkban maradni.

Akkor is, ha nem mindig egyformák napjaink, ha vannak kifejezetten kemény és nehéz óráink, amikor kétségek gyötörnek, minden alkalommal erősebb a bizonyosság bennünk, hogy Nándi megérkezett.

Galambos Mrika

KÍNA HOSSZÚ MENETELÉSE

„Nem érdekes, hogy fehér a macska vagy fekete, csak az, hogy tud-e egeret fogni” – Teng Hsziao-ping híres mondása a kínai célratörő gondolkodás kifejeződése. Ebben a gyakorlatias szellemben fogant a kínai gazdaságpolitika irányválttatása, mely szabad teret nyitott az egyéni kezdeményezésnek.

A Kínai Kommunista Párt már 1978-ban megtette az első lépéseket a piacgazdaság fokozatos kialakítása felé. A mezőgazdaságban felhagytak a korábbi erőszakos kollektivizálással. A szolgáltatásban és a könnyűiparban

megjelenhetett a magánszféra. A párt befolyását a gazdaság minden területén csökkentették, az irányítást a helyi hatóságok illetve a vállalatok vezetősége vette kézbe.

Az 1989-es Tian'anmen téri véres események viszonylag

gyorsan véget vetettek a „demokrácia-mozgalomnak”, hiszen tevékenységük a többi városban kevésbé, vidéken pedig alig jelentkezett. A kínai társadalomban a nyugati demokrácia-modellnek kevés a hagyománya, annál erősebb a központosító, tekintélyelvű, ország-összetartó birodalmi örökség. Ezt a ma kormányzó párt-elit – a marxista politikai gazdaságtant kidobva – tudatosan és gondosan meg is őrizte. Profitelvre alapozott, rendkívül sikeresnek bizonyuló gazdasági reform vette kezdetét. Megindult a nemzetközi tőke áradata a kínai beruházásokba. Ez segített túljutni a holtpontra a demokrácia-mozgalom letörésekor.

Az egymilliárd kétszázmillió lakosú Kína gazdasága példátlan ütemben fejlődik, a GDP évente 8-10%-kal nő. Ha ez így folytatódik, Kína hamar óriási piaccal rendelkező jelentős gazdasági térséggé vál-

hat. Mára Nagy-Britanniát megelőzve Kína a világ negyedik legnagyobb gazdasága.

Minden ideológiai megfontolásnál vagy retorikai fordulatnál jelentősebb erő a kínai nép gyakorlatias szelleme (pragmatizmusa). Senki sem kívánja, hogy visszatérjen az elmúlt évtizedekben átélt káosz. A többség végeredményben elfogadja az országban most zajló változást. Általánosan elterjedt nézet, hogy nincs a kormány programjánál jobb eredményekkel kecsegtető megoldás. A meghirdetett cél kétségtelenül minden kínai legfőbb vágya: stabil, nyitott és virágzó nemzetté akarnak válni.

A jelentős anyagi gyarapodás és az azt követő állandó életszínvonal emelkedés hatására növekszik a lakosság személyi szabadsága is. Az élet olyan új lehetőségeket és lelkesítő perspektívákat kínál, amiről néhány éve álmodni se

lehetett. Az emberek bizalommal és optimizmussal tekintenek a jövőbe. A gazdasági virágzásnak azonban ára van: a hatalom csírájában elfojt minden jelenséget, ami a társadalmi stabilitást vagy a jelenlegi vezetést veszélyezteti. A kormányzati program Kína gazdasági fejlődését tűzte ki célul, hogy idővel társadalmilag és politikailag is fejlődhessen. Ezt a sorrendet kívánják követni, és hűek maradni az ország „történelmi, kulturális és főbb nemzeti sajátosságaihoz”.

Fejlődési tervük élvezi a nép hallgatóságos támogatását. A kelet-európai volt szocialista országok radikális „sokk-terápiájának” tapasztalata csak az általános meggyőződést erősíti: jobb a fokozatos lépések útját választani.

Külföldi kormányok, szervezetek és magánszemélyek gyakran kritizálják Kína politikai rendszerét, többek kö-

zött, amiért megsérti az emberi jogokat és a vallásszabadságot, mert nem rendezik Tajvan vagy Tibet helyzetét. Kína kérdése sajnálatosan túlpolitizálódott. Nemzetközi téren elég nehéz, vagy éppen lehetetlen nyugodt és objektív hangot megütni. Pedig nagy szükség lenne rá, hogy a kritika konstruktív hatást tudjon kifejteni. Adhat egyáltalán tanácsot valaki tapasztalat alapján egy ilyen hatalmas és összetett ország kormányzásában?

A legégetőbb gond ma a terjedő korrupció, a pénz kultusza, a hagyományos erkölcsi értékek elvesztése, a természet pusztulása, és az egyre szélesebb szakadék a szegények és gazdagok között, valamint a gazdag tengerpart és a sivatagos belső térségek között. Mióta Kína csatlakozott a Kereskedelmi Világszervezethez¹, és sorra privatizálták az állami vállalatokat – szinte hihetetlen: mindössze ötszáz vállalat

¹ Az 1994-ben, Marokkóban alapított WTO (World Trade Organization) célja a nemzetközi kereskedelem liberalizációja.

maradt állami kézben – fokozódott a munkanélküliség és a nyomában járó nyugtalanság is. Ezek a feszültségek, ha nem kezelik őket kellő módon, katasztrofális következményekkel járhatnak.

Az energiaháány a kínai gazdaság legnagyobb problémája. Gyakran előfordul, hogy az ország termelőkapacitásának akár hatvan százaléka is áll. Ugyanakkor az ország a piacát illetően egyértelműen nyitottnak tekinthető. A világ vezető cégei, melyek már jelen is vannak az országban, liberalizált piacon működhethetnek.

Nyugaton totalitárius rendszernek könyvelik el ezt a berendezkedést, holott egyetlen kínai politikusnak sincs a nyugati kormányok vezetőihez mérhető hatalma. Kínában kollektív a vezetés, mely az „egyetértés kiépítésén” alapszik. Egy nyugaton elterjedt vélemény szerint ennek a rendszernek az a célja, hogy megtarthassa a hatalmat. Ezzel szemben itt a „súly és ellensúly” mechanikus elve működik. Ahogy az emberekben növekszik az igényesség saját vezetőikkel szemben, a politikusok úgy kényszerülnek egyre átláthatóbban cselekedni, és fokozottabb felelősséggel irányítani. Akkor is, ha nyíltan senki nem mondja ki, hogy haladó politikai változások várhatók a közeljövőben, Kínában erről mindenki meg van győződve.

Pekingben alig van nyoma a régi kommunizmusnak, Mao képei helyett városszerte leginkább a 2008-as olimpiai játékok kabalafigurája látható. Sokan az olimpiától várják az utolsó lökést, hogy pontot tehesse a kollektívizmus végére.

Bár furcsán hangzik, a kínaiak a nyugati politikai rendet sem akarják másolni. Új utat keresnek: a dialektikus materializmus és a liberális kapitalizmus között. Országuk hivatalosan „kínai típusú szocializmust” épít, ez azonban semmit nem mond, hiszen végül is csak elnevezés kérdése. Civilizáltabb társadalom van kiépülőben, és ez a fontos.

Nem lehet kizárni, hogy a kínai nép, mely ötezer év töretlen civilizációjával szinte egyedülálló az emberiség történelmében, sorsát most maga veszi kézbe „Egység a különbözőségben”: ez a híres kínai közmondás azt jelenti, hogy a kínai élet összetett valóságában fontos együtt tartani a különböző földrajzi térségeket, a sok etnikumot és a különböző vallásokat. Hu Jin-tao államelnök erre egy másik hagyományos konfucianus kifejezést használt, amikor arról beszélt, hogy a társadalom harmo-

kus fejlődésére van szükség. Azaz minden csoportot tiszteltetben kell tartani. Ma a kommunista párt, ami náluk az állam, mindenkit képviselni kíván: gyárosokat, munkásokat, értelmiséget, földműveseket, buddhistákat, sot keresztényeket is...

Ez az új hosszú menetelés ugyan lassú, mégis sokat ígér, ha nem szakítja meg semmilyen tragikus esemény. A folyamatot azonban senki sem kívánja megzavarni, mert mindenki a békés fejlődés híve. Ősi, bölcs mondásainak szellemében Kína példájával jelentősen hozzájárulhat az egész világ békéjéhez és a népek harmonikus fejlődéséhez. „Nem létezik, csak egyetlen nagy család az ég alatt”, ami azt jelenti: „a négy tengeren (azaz a világon) mindenki testvér”.

*Huang Ce Szun és Michele Zanzucchi írása alapján (CN)
Összeállította: Vizsolyi László*

CN (2)

FŐSZEREPEBEN AZ ORVOS

Az erkölcsi, a szociális és a politikai felelősséget állította reflektorfénybe egy tavalyi tragikus esemény. Az eutanázia kérdése körül egyre több országban kieleződik a vita.

Az izomsorvadásban szenvedő *Piergiorgio Welby* tavaly szeptemberben az eutanázia legalizálását kérte az olasz államfőtől, mert meg akart halni¹. *Giorgio Napolitano* válaszában körültekintő kivizsgálást ígért a megfelelő fórumokon. Másként fogalmazva, ebben a komoly témában lehetségesnek tartotta a fennálló törvények megváltoztatását.

Kétségtelen, hogy a technológia gyors fejlődése néha nem az élet, hanem a halál folyamatának meghosszabbítását hozta. Gondolunk itt a mindennapon végrehajtott orvosi beavatkozásokra, a betegre nézve káros következményekkel járó és dokumentáltan hatástalan kezelésekre. Ez sokakban kelt félelmet manapság.

A gyógyíthatatlan embert a sürgősség és nem kötelező kezelésektől megkímélni, fájdalmait enyhítve őt a halálba vezető úton elkísérni: ez a magatartás egyezik meg az orvosi etikával és az emberi méltósággal. Ilyen alapon születtek (a latin *pallium*, palást szóból) az ún. palliatív kezelések, az ápolásnak egész embert szem előtt tartó különböző formái. Ezért számít kudarcnak, ha valaki az eutanáziát kéri, mert ez az ápolási folyamat elégtelenségként fogható fel.

Az etikai viták során gyakran elhangzik az érv, hogy az

eutanáziát engedélyezni kell, mert minden ember maga rendelkezik a saját teste és élete felett. Azonban itt nem egy személyes kérdéssről és nem magánügyről van szó. Az ember társadalmi lény, részét alkotja a közösségnek. Amit a testünkkel és az életünkkel teszünk, az a többiekre is tartozik.

Más a helyzet a biológiai végrendelettel. Ebben előzetes nyilatkozatot tesz az ember arra az esetre, ha olyan helyzetbe kerülne, melyben nem tud már kommunikálni. Vagyis, visszatartja a mindenáron elindított orvosi beavatkozást: a túlzott kezelést, az aránytalanul eszköz-igényes és eredménytelen kimenetelű orvosi ellátást. Hogy ez alatt pontosan mit is kell érteni, azt a törvények határozzák meg. Olyan döntésről van szó, amit viszonylag egészséges állapotban hozott meg valaki. Ezért joggal merül fel a kérdés: nem történhet-e meg, hogy amikor az ember nemcsak elképzei, hanem ténylegesen az adott helyzetbe kerül, akkor meg szeretné változtatni a korábbi döntését? És melyek azok az „aránytalan” és „túlzott” beavatkozások? Néhány esetben az élelem és a folyadék biztosítása is ide tartozik... Mindezek túlmutatnak a gyógyítás keretein, és nyilvánvalóan felvetik az etikai, szociális, politikai felelősség kérdését. Legelőször antropológiai szem-

pontból kell megközelíteni a problémát, azaz a személyt, ezen belül pedig az élet és a halál értelmét kell meghatározni. Elsősorban az orvost érintő felelősségről van szó. A főszereplőnek ebben a helyzetben meg kell maradnia az orvosnak.

A gyógyítás nem csupán tudomány, hanem emberek kapcsolata, akik egy adott szociális, kulturális környezetben mozognak. Az orvos ebben az adott értékrendszerben folytat párbeszédet a beteggel, ahol alapelvek és személyek értékrendszerei találkoznak.

Az eutanázia elutasítása és a biológiai végrendelet objektív kezelése nem jelentheti, hogy a fájdalom lelki és pszicho-fiziológiai teherterheléssel nem kell törődnünk. Valójában bátorságra van szükségünk, hogy visszautasítsunk minden halált okozó leegyszerűsítő megoldást. Az életet védünk meg, szolidaritást kell vállalnunk a szenvedőkkel és a hozzátartozókkal, akik gyakran magukra vannak utalva. Olyan eljárásokra van szükség, melyek a személyi méltóságot egyre következetesebben és tiszteletteljesebben kezelik.

Flavia Caretta
Vizsolyi László gondozásában

¹ Az olasz bíróság Welby kérését elutasító döntése ellenére az altatóorvos lekapcsolta a beteget életben tartó lélegeztetőkészüléket, aki ennek következtében december 20-án elhunyt.

A RÁGALMAZÁS

Az utóbbi időben pletykák, hazugságok, rágalmazások tárgya lettem rokonaim körében. Gyakran bocsánatot is kérnek, amikor megismerik az én álláspontomat, amiért hittek a teljesen alaptalan, velem kapcsolatos szóbeszédnek. Van-e pszichológiai magyarázata, hogy az emberek miért forgatják ki olyan könnyen a valóságot? Az erkölcsi buzdításon túl vannak-e pszichológiai módszerek arra, hogy maradhatunk szabadok a rágalmakkal szemben?

Egy olvasó

Megfigyelhetjük, hogyan módosul a valóság, amikor egyik embertől a másikig terjed az információ. Minél inkább befolyásolt korábban egy információ valakit – mint ol-

vasónk rokonai esetében –, annál inkább torzul a megjelenő valóság. Ennek legalább három oka van.

Az első: az emlékezetünk elkerülhetetlen pontatlansága. Amikor elmondunk egy eseményt a barátunknak, megessik, hogy egyes részleteket elhagyunk, másokat pedig nem pontosan említünk. Ahogy az eseményt meséljük, elmaradhatnak a valóság megértésének szempontjából jelentős részletek.

A második ok egy öntudatlan törekvés, melyben a figyelmünket a minket érintő részletekre összpontosítjuk. Egy átlagbarát esetleg a kérdéses eseményben szereplő állatokra koncentrál. Egy politikai aktivista a politikára figyel fel, és így tovább.

A harmadik ok a valóság elferdítésének határozott szándéka.

Természetesen nem. Hogyan zavarhatna valami, amit nem tudok? Mire így feleltem: Akkor nem arról van szó, amit ő tett vagy mondott. Amikor megtörtént, egyáltalán nem zavart. Amikor megtudta, akkor döntötted el, hogy izgatni fog. Kezdett tudatosulni benne, hogy semmi és senki nem zavarhat minket, ha mi magunk nem engedjük.

Ám mit tehetünk, ha komolyabb megpróbáltatás ér, kibeszélnek, sőt megrágalmaznak? Ne bosszankodjunk, hanem alkalmazzuk a következő hatásos stratégiát.

Ha valaki a rovásunkra terjeszt valamit rosszindulatúan, ne támadjunk rá, és ne kérjünk tőle magyarázatot! Legyünk még szívélyesebbek hozzá, és fejezzük ki nyilvánosan a nagyrabecsülésünket, mintha sértés helyett igazi szívességet tett volna, mintha valódi szövetségesünk lenne, nem pedig az ellenségünk. Ily módon félresiklik az ellenünk indított akciója, erősen zavarba hozzuk, és nagy nehézséget okozunk neki. Semmi sem elviselhetetlenebb ugyanis a gyűlölködőnek, mint a felé irányuló kifejezett kedvesség. Ez az elegáns manőver nemcsak semlegesíti ócsárlónkat, hanem nyilvánvalóvá is teszi számára a gyengeségét, és kiemeli, hogy a rossz nyelvek lettünk állunk. Nincs jobb bosszú, mint szeretni azt, aki rosszat tesz nekünk.

Minden veszekedéshez ketten kellenek. Ha a másik megbírálni, és én nem válaszolok a provokációjára, elmarad a veszekedés. Sőt, ha kedvesen és megértően viselkedem vele, akkor beteljesedik a szeretet bosszúja.

Pasquale Ionata

Fordította: Smohai Ferenc

pszichológia

Leginkább a második ok érdekel minket, mert ez a kifejezetten pszichológiai: az érzelmi állapotunkat érinti, különösen is a rágalmazás. Epiktétosz, ismert római sztoikus filozófus az I. században olyan megfigyelést tett, ami a leghasznosabbnak bizonyult szakmai életében: Az embereket nem a megtörtént eset izgatja, hanem a saját véleményük a történetekről.

Gyakran a dolgokról alkotott véleményünk, és nem maguk a dolgok váltják ki működési zavarainkat. Egyik tanítványom bizalmasan elmondta, hogy zavarja valami, amit egyik társa mondott róla. Megkérdeztem: Mi lenne, ha nem tudnád, mit mondott rólad? Akkor is zavarna? A tanítvány:

LÉLEGEZZÜNK JÓ NAGYOKAT (?)

Mitől alakul ki a hörghurut? Mit tehetünk ellene?

Légzőszervünket leginkább egy olyan szőlőfűrthöz lehetne hasonlítani, amelyet a szárán keresztül felfújhatunk és leereszthetünk. A fűrt szára a légcső, az elágazások a hörgők, az apróbb elágazások a hörgőcskék, amik a tüdőhólyagocskákban végződnek. Rugalmasságának köszönhetően tud a tüdő felfúvódni és leereszteni.

A hörgőcskék falát belülről váladékot termelő, úgynevezett csillószőrös sejtek borítják, melyek a nyálkahártya védelmének túl egy futószalaghoz hasonló mozgással eltávolítják a tüdőbe került idegen részecskéket. Ha pedig valami megakadályozná ezt, a köhögés, mint valami „reléket”, rezgésbe hozza ezeket a csillószőrös sejteket.

Hogy megelőzhető legyen a hörgők gyulladása vagyis a hörghurut, a levegőnek az orron keresztül már portól és szennyeződéstől megszűrten, felmelegedve kell megérkeznie a hörgőkhöz. A maga nemében tökéletes védelmi mechanizmus a városi légszennyezés hatására sajnálatos módon alaposan leromlott napjainkban. Súlyos károsodását a szegényes izomműködés csak tovább fokozza.

Néhány évtizeddel ezelőtt, amikor az emberek főleg a szabad levegőn dolgoztak, fát vágta, bicikliztek, az asszonyok pedig órákon keresztül kézzel mosták a ruhát, a légzés még tökéletes volt a segítő izmoknak köszönhetően, melyek igen fontos szerepet töltenek be. Köztudott, hogy a mellkas izmainak mozgásával mesterségesen beindítható a leállt légzés. Mivel sokszor hónapokig nem

Sudár Balázs

egészségünk

használjuk az izmainkat, a levegő megállapodik a tüdőben. A hörgők és a tüdő nyálkahártyáján felgyülemlelenek a városi szmogban koncentrált irritáló és mérgező anyagok. Ezeknek belégzése nyomán veszélyesen szaporodnak az allergiás tünetek, „görcsös” állapotot idézve elő, ami a hörgők és a hólyagocskák rugalmas felületén alakul ki, és különféle asztmikus jellegű betegségekhez vezet.

Ennek a szmog által kiváltott, gyakran idültté váló hörghurutnak a kezelése a legnehezebb. Kevésbé jelent veszélyt a hideg hatására fellépő „hagyományos” hörghurut, mely gyakran lebénítja a csillószőrös sejtek rezgő védekezését. Ez szinte mindig az influenzavírus megjelenéséhez párosul. Ilyenkor láz, növekvő váladéktermelés és köhögés lép fel. Megfelelő kezeléssel, antibiotikummal, a mellkas balzsamkezelésével ez a heveny hörghurut gyógyítható.

Az idült hörghurut komoly gondot jelent. A szervezetet lehet gyógyszerekkel segíteni, mérsékelni tudjuk a váladék-

termelést és a köhögést, lehet védeni a nyálkahártyát, de tökéletes gyógyulás soha nem következik be, mert a külső környezet nem változik.

Nem volna szabad alábecsülni az idült hörghurutot. Magyarországon mintegy félmillió beteget tartanak számon! Leginkább a megelőzésre érdemes figyelni: szabályoznunk kell a szoba hőmérsékletét, hogy ne legyen túlfűtött, figyelemmel kell lennünk a páratartalomra, egészséges vidéki levegő „feltankolásával” kell ellensúlyoznunk a szmog okozta mérgezést, lehetőleg kerülni kell az ipartelepeket és az autók kipufogógázát.

A könnyen betegségre hajlónak ajánlott az illóolajjal történő külső kezelés a hideg évszak közeledtével. Az illóolajat tartalmazó kapszulák vagy cukorkák pedig belsőleg serkentik a csillószőrök mozgását. A C-vitaminnak megelőző hatása van. Megemelt dózisa enyhíti a tüneteket, és elősegíti a gyógyulást, ha már fennáll a betegség.

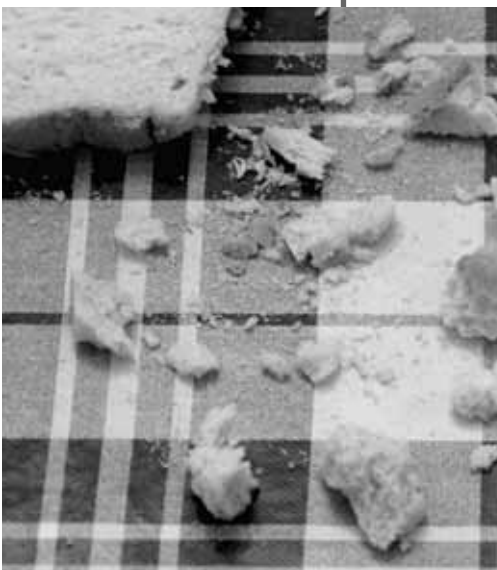
Ferentzi Éva

Kertész W.

GONDOLATMORZSÁK

Élet-művészet a mindennapokban

- A köszönés és a mosoly a legsötétebb napokat is elárasztja fénnel.
- Hosszú a sor a boltban? A mögöttünk állónak kevés a vásárolnivalója? Engedjük előre! Felejthetetlen emléket fogunk hagyni.
- Legyünk érdeklődőek a másik iránt, akkor is, ha nehezűnkre esik!
- Lehetetlen mindenkinek alamizsnát adni, de fontos, hogy ne lógó orral tekintsünk a kéregetőre.
- Csak édesanyánk örül a bejelentés nélküli látogatásunknak. Mindenki mást előre kell értesíteni az érkezésünkről.
- Mindig köszönjük meg a nekünk tett szívességet!
- Ha hibáztunk, kérjünk bocsánatot! Ez a nagyság jele.
- Legyünk udvariasak azokkal is, akik nálunk kevésbé fontos pozíciót töltenek be!

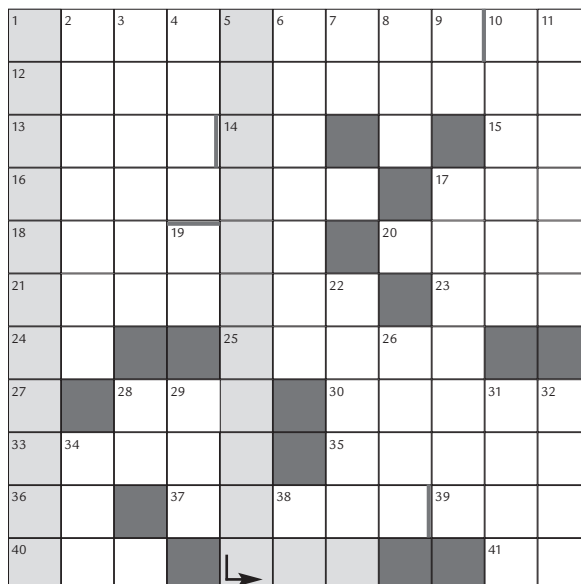
KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő Babits Mihály mondása: függőleges 1. és 5.

Vízszintes: 1. Építész németül 10. Angol „vagy” 12. Sérülést okozott neki 13. Nagy zacskó 14. Tele egynemű! 15. Kiejtett betű 16. Illemszabály 17. Emlék közepe! 18. Ideghártya 20. Majdnem holnap! 21. Halkan elmondana 23. Angol inas 24. Üres tá! 25. Derelyemetélő 27. Spanyol autójel 28. Hátát a közepén! 30. Nótás 33. Nem valja be 35. Sziklafal 36. Fordított jelen! 37. Folyóink 39. Összekevert sás! 40. Lárma 41. Orosz folyó

Függőleges: 2. Szégyell 3. Össze-vissza csábít! 4. Halfajta 6. Nem engedné meg 7. Félig ette! 8. Festékkel bevon 9. Múlt idő jele 10. Fekete szőlő 11. Az isteni erények egyike 17. Mozgékony 19. Végtelenül hiú! 22. Add ide népiesen 26. Nem feszes 28. Gally 29. Hajó hátsó része 31. Horgászbot tartozéka 32. Alkotócsoport 34. Az a személy 38. Kétes!

Előző havi keresztrejtvényünk megfejtése:
„Isten nem az ember fejét, hanem a szívét helyezi mérlegre.”

*Ha hajót akarsz építeni,
ne arra toborozz embereket, hogy deszkákat gyűjtsenek
vagy egyéb részfeladatokat végezzenek,
hanem ébreszd fel bennük a vágyat a végtelen, a nyílt tenger iránt.
Antoine de Saint-Exupéry*

